

ЦУС СЭЛБЭЛТ СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН
2023-2026 ОНЫ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
2024 ОНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

2025.01.20

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв /сая.төг/	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	2024 оны Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэл ийн хувь
ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРЭГ 1. Цус цусан бүтээгдэхүүний нөөц хангамжийн тасралтгүй байдлыг хангах							
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 1.1. Цусны донор элсүүлэх, цус цуглуулах							
Зорилт 1.1.1. Цусны донорын сургалт сурталчилгааг өргөжүүлж донор элсүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.							
1.	Сайн дурын авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэх		Цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсэг <u>цуглуулалтын тоо</u>	2023 онд нийт 32769 нэгж цус цусны бүрэлдэхүүн хэсэг цуглуулсан. Тайлант онд нийт 97117 нэгж ЦЦБ-ийг үйлдвэрлэсэн.	31500 донороос цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгийг цуглуулж, 99100 нэгжээс багагүй ЦЦБ үйлдвэрлэж эмнэлгүүдийн захиалгыг 100% хангасан байна.	2024 онд 34000 нэгж цус цусны бүрэлдэхүүн хэсгийг цуглуулна гэж төлөвлөснөөс 34105 нэгж цус цусны бүрэлдэхүүн хэсгийг цуглуулсан байна. Гүйцэтгэл 100.3% байна. Нийт цуглуулалтын 60,1%-ийг суурин хэлбэрээр, 39,9%-ийг явуулаар цуглуулсан байна. Үүнээс: - Бүхэл цус-31924 нэгж - Сийвэн -1677 нэгж - Ялтас эс-504 нэгж Элэг шилжүүлэн суулгах болон бусад хагалгааны үед хэрэглэгдэх захиалгат бүтээгдэхүүнийг тухай бүрд нь бүрэн бэлтгэж олгосон. 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар цитоферезиний аргаар 460 нэгж ялтаст эс цуглуулсан байна. Төвийн Ерөнхий захирлын 2024 оны А/18 тоот тушаалаар 16 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг томилогдон Оюутолгой ХХК-ний Өмнөговь аймгийн уурхайн цогцолборт цус цуглуулах өдөрлөг зохион байгуулж 3 хоногт 576 нэгж, 2024 оны А/52 тоот тушаалаар 12 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг томилогдон Дархан-Уул аймгийн АШУҮИС болон ШУТИС-ийн салбар сургуулиуд дээр, цус цуглуулах өдөрлөг зохион байгуулж 3 хоногт 335 нэгж буюу нийт 911 нэгж цус цуглуулж нөөц нэмэгдүүлэх, гамшгийн үеийн	100,8%

						бэлэн байдлыг хангах дадлага сургуулилт хийсэн.	
2.	Сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх сургалт зохион байгуулах	25.0 Улсын төсөв МУЗН-ийн санхүүжилт	Сайн дурын идэвхтэн бэлтгэх сургалтын тоо, хамрагдсан хүний тоо	2022 онд МУЗН-тэй хамтран 5 удаагийн сургалтаар 242 хүн хамруулж, үүнээс 112 сайн дурын идэвхтэн бэлтгэж гэрчилгээ олгосон.	Сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх, чадавхжуулах сургалт зохион байгуулж, чадавхжуулсан сайн дурын ажилтны тоо суурь үзүүлэлтээс буураагүй байна.	2024 онд ЭМЯ, МУЗН, БЗД-ийн улаан загалмайн хороо, ИТХ-ын ажлын албатай хамтран 3 удаагийн сургалт зохион байгуулсан. Үүнд: 1. Өсвөрийн улаан загалмайчдад “Сайн дурын авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэхэд сайн дурын ажилтны оролцоо” сэдвээр сайн дурын идэвхтэн бэлтгэх нэг өдрийн сургалт зохион байгуулж ЕБС-ийн нийт 64 сурагч хамрагдаж гэрчилгээ олгосон. 2. МУЗН-ийн хөгжлийн хөтөлбөр, УЗХ-ны арга зүйн төвд “Амин агшин” донор элсүүлэгч бэлтгэх 2 өдрийн сургалт 2-4, 6-8 цагийн сонгосон хөтөлбөрөөр хийж БЗД-ийн 43 хорооны хэсгийн ахлагч, тус дүүргийн 12 аж ахуйн нэгж байгууллагын эмч, нийгмийн ажилтан 55 хүн хамрагдсан. 3. ЭМЯ, МУЗН-тэй хамтран сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх, чадавхжуулах, сургагч багшийн сургалт МУЗН-ийн Анхны тусламж, нөхөн сэргээх төвд 12 дугаар сард зохион байгуулагдаж Нийслэлийн Улаан загалмайн хорооны арга зүйч, сайн дурын ажилтнууд нийт 80 хүн хамрагдсан. Энэ сургалтаар 15 сургагч багш, 65 сайн дурын идэвхтэн бэлтгэж чадавхжуулсан. Нийт 3 удаагийн сургалтад 199 хүн хамрагдсанаас 162 нь сайн дурын идэвхтэн, 37 нь сургагч багш болж бэлтгэгдсэн.	100%
3.	Хүн амд зориулсан амьдралын зөв дадал хэвшлийн талаар мэдээ мэдээлэл хүргэх		Шинээр бүтээсэн контентийн тоо Олон нийтэд хүргэсэн сургалт, сурталчилгаа, мэдээллийн тоо	2023 онд ЭМЯ, НЭМҮТ-өөс гаргасан 10 гаруй нэр төрлийн нугалбар, постер контентыг цахим, танхим, самбараар 112 удаагийн давтамжтай түгээсэн. шинээр 10 <u>контент</u> бүтээж сургалт	Шинээр контент бүтээх буюу ЭМЯ, НЭМҮТ зэрэг бусад эх үүсвэр тодорхой баталгаажсан мэдээллийг цахим орчинд байршуулж ард иргэдэд хүргэсэн байна.	Хүн амд зориулсан амьдралын зөв дадал хэвшлийн талаарх сургалт мэдээллийг тогтмол хийсэн бөгөөд Төвийн вэб сайт, 2 пейж хуудас, 1 фэйсбүүк группийг тогтмол ажиллуулж ДЭМБ, ЭМЯ, НЭМҮТ зэрэг байгууллагаас гаргасан тодорхой эх үүсвэртэй мэдээллийг иргэд, цусны доноруудад хүргэдэг. Цус Сэлбэлт Судлалын Үндэсний Төв, Амьдрал бэлэглэе пэйж хуудас, Донор та баатар групп хуудсанд нийт 132 эрүүл мэндийн зөвлөгөө, зөвлөмж, мэдээллийг давхардсан тоогоор 262 удаа байршуулан ард иргэдэд хүргэсэн. Пейж хуудасны дагагчийн тоо 53000 болж, хандалтын тоо	100%

				сурталчилгаанд ашигласан.		51.8 %-иар тус тус нэмэгдсэн. 5470 ширхэг тараах материал түгээсэн. 3280 төрийн албан хаагч, 235 сайн дурын идэвхтэн, 10182 оюутан 240 сурагчдад танхим, онлайнаар зөвлөмж мэдээлэл хүргэсэн. - ДЭМБ-ын санхүүжилтээр цусны донорын донор алдаршуулалт, тэмдэглэлт өдрүүд сэдвээр 3 минутын шторк хийж нийтэд сурталчилсан. - Төвийн цахим хуудсанд “Эмч зөвлөж байна” цэс тогтмол ажиллуулж 2024 оны байдлаар 14 нэр төрлийн зөвлөгөө мэдээллийг хүргэсэн байна. - Суурин төвөөр үйлчлүүлж буй доноруудад зориулан “Сийвэн өгөхийн өмнөх хооллолтын тухай” зөвлөмж өгч, тараах материалаар зөвлөмж бэлтгэн давхардсан тоогоор 2021 сийвэнгийн донорт өгсөн. - Төвийн мэдээллийн самбараар иргэд доноруудад зориулсан эрүүл мэндийн зөвлөгөө хүргэдэг. Мэдээллийг тогтмол шинэчлэн нийт 12 нэр төрлийн 56 зурагт хуудас 92 удаа байршуулсан.	
Зорилт 1.1.2. Цусны донор алдаршуулах үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулж, үр дүнг сайжруулна.							
4.	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэнэ.	7.4 Улсын төсөв Төрийн болон ТББ	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэсэн тайлан.	2023 оны 1 дүгээр сарын 3-нд Цусны донорын Үндэсний өдрийг зохион байгуулж донор алдаршуулсан.	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэж, цусны донорын үйлсийг олон нийтэд сурталчлан, тэднийг алдаршуулсан байна.	Цусны донорын Үндэсний өдөр тэмдэглэх удирдамж, төсөв ерөнхий захирлын 2024 оны А/20 тушаалаар баталж хөтөлбөрийн дагуу арга хэмжээг зохион байгуулсан. Уг арга хэмжээний гол зорилго нь цусны доноруудыг алдаршуулах бөгөөд МУЗН хамтран зохион байгуулсан. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигаар 120 ба түүнээс дээш удаа цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ өгсөн 9 Хүндэт донорыг “Шударга журам” медалиар шагнаж баяр хүргэсэн. Мөн Алтан донор 1, Мөнгөн донор 1, Хүрэл донор 1, хамгийн олон удаа цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ өгсөн 1 донор, Бахархал 10, 20, 30, 40, 50 тэмдгээр нийт 10 донорыг шагнаж алдаршуулсан. 2023 оны “Цусны донор хамт олон”-оор Дотоодын цэргийн 805 дугаар анги, “Хүмүүнлэгийн үйлсийг дэмжигч шилдэг байгууллага”-аар БЗД-ийн ИТХ-ын ажлын алба, “Донор	100%

						элсүүлэгч шилдэг байгууллага"-аар АШУУИС-ийн Залуучуудын Улаан Загалмайн хороог шалгаруулж хамт олон, ард иргэдийн дунд алдаршуулав. МУЗН-ийн "Энэрэл" алтан медалиар 1, "Нигүүлсэл" алт, мөнгөн медалиар 2 донор, донорын үйлсийг дэмждэг иргэнийг шагнаж байнгын донорт онооны урамшууллыг нь олгосон. Мөн 35 ба түүнээс дээш удаа цус цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ бэлэглэсэн 24 донорт Хүндэт донорын цол тэмдгийг гардуулж баяр хүргэв. Сошиал орчинд болон МҮОНРТ-ийн цагийн хүрд, Монголын радио, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаар арга хэмжээний мэдээлэл, ярилцлага, мэдээг түгээсэн. Хавсралтаар тайлан.	
5.	"Цусны донорын Дэлхийн өдөр"-ийг зохион байгуулна.	15.0 Улсын төсөв ДЭМБ-ын санхүүжилт	Цусны донорын Дэлхийн өдрийг зохион байгуулсан тайлан.	2023 оны 6 сарын 14-нд Цусны донорын Дэлхийн өдрийг Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулсан.	ДЭМБ-ын 2024 оны удирдамжийг олон нийтэд сурталчилж, Цусны донорын Дэлхийн өдрийг улс орон даяар тэмдэглэн өнгөрүүлсэн байна.	Жил бүрийн 6 сарын 14-ны өдрийг дэлхий даяар Цусны донорын өдөр болгон тэмдэглэж, өвөрмөц уриан дор цусны донорт талархал илэрхийлэх, алдаршуулах, цусны донорын үйлсийг сурталчлах арга хэмжээг зохион байгуулдаг уламжлалтай. 2024 оны "Цусны донорын Дэлхийн өдөр"-ийн 20 жилийн ойн хүндэтгэлийн арга хэмжээг "Амьдрал бэлэглэсэн 20 жил: Цусны донор танд баярлалаа" уриан дор БЗД-ийн Жанжин клубт зохион байгуулсан. Арга хэмжээнд Эрүүл мэндийн яамны эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний газрын дарга, МУЗН, МДХ-ны хүндэт зочид, бусад байгууллага хамт олны төлөөлөл, хүндэт донорууд, улаан загалмайчид, ОУ-ын байгууллагын төлөөлөл оролцсон. Уламжлалын дугуу шилдэг тэргүүний байгууллага, цусны донор, хүмүүнлэгийн ажилтныг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигаар Шударга журам медаль, төвийн болон МУЗН, хандивлагчийн шагналаар шагнаж алдаршуулсан. Шинээр хүндэт донорын болзол хангасан нийслэлийн 40 цусны донорт үнэмлэх тэмдгийг олгов. 20 гаруй хэвлэл мэдээллийн байгууллага сайт мэдээ, шууд ярилцлага хийсэн. ДЭМБ-ын	100%

						санхүүжилтээр цусны донорын сурталчилгааны материал хэвлүүлж, Цусны донорын тэмдэглэлт өдрүүд, донор алдаршуулалтын талаар шторк бэлтгэн сургалт, сурталчилгаанд ашиглаж байна. Энэ үеэр Дусал цус дүүрэн амьдрал аян, Оюу толгойн уурхайн цогцолборт хийсэн Алсын явуулын цус цуглуулалтыг онцлох арга хэмжээгээр шалгаруулсан нь гамшгийн үеийн бэлэн байдлыг шалгах, нөөц бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой арга хэмжээ байв. Азийн цус сэлбэлтийн холбооноос цусны донорын Дэлхийн өдрийн 20 жилийн ойн арга хэмжээг нийт гишүүн орнуудыг оролцуулан нээлттэйгээр шууд дамжуулахаар зохион байгуулсны дагуу Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв уг арга хэмжээг шууд дамжуулж бусдын хүртээл болгохын дээр бусад улс орнуудын туршлагаас суралцсан. Үндэсний хэмжээнд өөрийн пейж хуудсаараа шууд дамжуулсан. Хавсралтаар тайлан.	
6.	“Цусаа бэлэглэх өдөр”-ийг 2-12 дугаар саруудад зохион байгуулна.	24.0 Улсын төсөв Эрүүл мэндийг дэмжих сан Төрийн болон ТББ	Цусаа бэлэглэх өдөр тэмдэглэсэн тайлан.	2023 онд Цусаа бэлэглэх өдрийг 11 удаа зохион байгуулж цусны байнгын донор, донор хамт олныг шагнаж алдаршуулсан.	Сар бүрийн 3 “Цусаа бэлэглэх өдөр”-ийн арга хэмжээг 11 удаа зохион байгуулж цусны донор, донор хамт олон, донорын үйлсийг дэмжигч байгууллагуудыг шагнаж алдаршуулсан байна.	Сар бүрийн 3 “Цусаа бэлэглэх өдөр”-ийн арга хэмжээг 11 удаа зохион байгуулж цусны байнгын донор, донор хамт олон, донорын үйлсийг дэмжигч байгууллагуудыг шагнаж алдаршуулсан. Үүнд: 1. Алтан донор-3 2. Мөнгөн донор 13 3. Хүрэл донор 15 4. Бахархал 50 тэмдгээр 22 5. Бахархал 40 тэмдгээр 32 6. Бахархал 30 тэмдгээр 30 7. Бахархал 20 тэмдгээр 36 8. Бахархал 10 тэмдгээр 57 Үйл ажиллагааг Наран фүүдс, БЗД-ийн ЗДТГ, ИТХ-ын Ажлын алба, УЗДШХ, МУЗН, Наран фүүдс Ulker Mongolia, Үнэртэй усанд дурлагсдын клуб, Улаанбаатар Смарт карт ХХК, МДХ ТББ, Улаан загалмайн Хүүхэд Залуучуудын Хөдөлгөөн зэрэг байгууллагууд дэмжин хамтран зохион байгуулж, цусны байнгын доноруудыг шагнаж алдаршуулсан. Сар бүрийн 3 цусаа бэлэглэх өдрөөр иргэд,	100%

						байгууллага хамт олны төлөөлөл нийт 1738 донор цусаа бэлэглэж хүмүүнлэгийн үйл ажиллагаанд нэгдсэн. Энэ өдөр цусаа бэлэглэсэн хүндэт донор, тогтмол хугацаанд цусаа өгдөг байнгын доноруудын алдаршуулалтын мэдээллийг Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Амьдрал бэлэглэе пейж хуудас Донор та баатар фейсбүүк группэд байршуулж нийтэд сурталчлан алдаршуулсан. Телевиз, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаар байгууллагын удирдлага, хүндэт донорууд ярилцлага өгч цусны донорын сурталчилгаа мэдээллийг олон нийтэд хүргэсэн.	
7.	Хүндэт доноруудад Засгийн газрын болон төрийн шагнал олгох эрх зүйн зохицуулалт бий болгоно.		Засгийн газрын болон төрийн шагнал олгосон донорын тоо	Шударга журам медалиар 4 хүндэт донорыг шагнуулсан. Хүндэт донор тэмдгийг Засгийн газрын шагнал болгох саналыг Донорын тухай хуулийн төсөлд тусгасан.	Эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгож, жил бүр болзол хангасан цусны "Хүндэт донор"-ыг Засгийн газрын болон Төрийн шагналд тодорхойлж, дэмжиж ажилласан байна.	2024 онд Ерөнхийлөгчийн зарлигаар "Шударга журам" медалиар 18 хүндэт донор, МУЗН-ийн "Хүндэт донор" цол тэмдгээр 63 донор, МУЗН-ийн шагналаар хамтран ажилладаг байгууллагын шилдэг донор элсүүлэгч 7 байгууллага, төвийн шагнал болох Алтан донороор-3, Мөнгөн донороор-13, Хүрэл донор-15, Бахархал тэмдэг батламжаар 177 донор, нийт 296 цусны донор шагнуулсан.	100%
Зорилт 1.1.3. Цусны донорын эрүүл мэндэд учирч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх үзлэг, шинжилгээ хийнэ.							
8.	Цусаа өгөхөөр ирсэн хүн бүрд эрүүл мэндэд учирч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх үзлэг тогтмол хийх	57.3 Улсын төсөв	Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	Цусаа өгөхөөр ирсэн хүн бүрд учирч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх үзлэг тогтмол хийж байна.	Цусаа өгөхөөр ирсэн хүн бүрд учирч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх үзлэг тогтмол хийж, сөрөг хариу урвалаас сэргийлж ажилласан байна.	Цусны донорын эрүүл мэндийг хянах, сөрөг урвал хүндрэлээс сэргийлэх зорилгоор тогтмол хугацаанд цусаа өгсөн 1082 донорт ферритин тодорхойлох шинжилгээ хийсэн. Шинжилгээнд хамрагдсан доноруудын 705 буюу 65,2%-д нь ферритиний хэмжээ хэвийн, 23 буюу 2,1%-д ферритиний хэмжээ ихэссэн, 354 буюу 32,7%-д нь багассан үзүүлэлттэй байна. Хэвийн хэмжээнээс багассан үзүүлэлттэй доноруудад ДЭМБ-ын зөвлөмж болон олон улсад хэрэгжүүлж буй заавар зөвлөмжийг үндэслэн 6-12 сарын хугацаанд цусаа өгөх хугацааг түр хойшлуулах арга хэмжээ авч ажиллаж байна. 2024 оны 12 сарын 10-ны байдлаар 93 удаагийн явуулын	100%

						хэлбэрээр цус цуглуулах үйл ажиллагаанд зориулалтын зөөврийн орыг хэрэглэж 7846 донороос цус цуглуулсан байна. Энэ хугацааны нийт цус цуглуулалт 13063 нэгж бөгөөд зориулалтын ор ашиглалт 60%-ийг эзэлж байна. Зөөврийн орыг хэрэглэснээр донорт тав тухтай орчныг бүрдүүлж, донорын аюулгүй байдал, цус өгсний дараах хариу урвалаас сэргийлэх ач холбогдолтой бөгөөд ор ашигласан цуглуулалтад сөрөг хариу урвал гараагүй болно.	
Зорилт 1.1.4. Цус цуглуулах төвийн тоог нэмэгдүүлж, цус тээвэрлэх үйл ажиллагаанд технологийн шинэчлэл хийнэ.							
9.	Цус цуглуулах суурин төвийн тоог нэмэгдүүлэх		Шинээр байгуулсан суурин төвийн тоо	УБ хотод 3 суурин төвөөр цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсэг цуглуулдаг.	Төсөв, орон тоо шийдэгдсэн үед Цус цуглуулах суурин төвийг шинээр байгуулан ажилласан байна.	2025 оны төсвийн төсөлд нэмж цус цуглуулах суурин төв байгуулахад шаардлагатай орон тоо, тоног төхөөрөмжийн судалгааг шинэчлэн гаргаж тусгасан. Эрүүл мэндийн яамны бодлого хөтөлбөрт тусгуулахаар Бодлого төлөвлөлтийн газрын даргад саналыг засварлан дахин хүргүүлсэн. Олон жил төлөвлөж тууштай явсны үр дүнд 2025 оны төсөвт орон тоог нэмэгдүүлж батлуулан суурин төв нээх боломж бүрдсэн.	90%
10.	Сийвэн цуглуулах Аферезийн төв байгуулах		Сийвэн цуглуулах төв	-	Судалгаа, төслийг боловсруулж, төсөвт суулгах саналыг хүргүүлнэ.	2025 оны төсвийн төсөлд нэмж сийвэн цуглуулах Аферезийн төв байгуулахад шаардлагатай орон тоо, тоног төхөөрөмжийн судалгааг шинэчлэн гаргаж тусгасан. Эрүүл мэндийн яамны бодлого хөтөлбөрт тусгуулахаар Бодлого төлөвлөлтийн газрын даргад саналыг засварлан дахин хүргүүлсэн.	30%
11.	Цус цуглуулах, тээвэрлэх зориулалтын автомашин үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх		Зориулалтын автомашин	Цус цуглуулах зориулалтын автомашины төслийг боловсруулж ЭМЯ, МУЗН, ОУ-ын байгууллагад хүргүүлсэн.	Цус цуглуулах, тээвэрлэх зориулалтын автомашин шийдвэрлэгдсэн тохиолдолд үйл ажиллагаанд нэвтрүүлсэн байна.	Байгууллагын 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төсвийн төсөлд цус цуглуулах, тээвэрлэх зориулалтын автомашин худалдан авах саналыг тусган хүргүүлсэн. МУЗН-нд санал хүргүүлсэн.	30%
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 1.2. Цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх, аюулгүй байдлыг хангах							
Зорилт 1.2.1. Цахим мэдээллийн сан бүрдүүлж, аюулгүй байдлыг хангана.							
12.	Кибер аюулгүй байдлын тухай,		Хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан	2020 онд төвийн үндсэн үйл ажиллагааны	Төрийн мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд	Төвийн ажиллагсад болон харьяа байгууллагын хэмжээнд Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль, ЗГ-ын 2017 оны 247	100%

	Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай, Хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах			программ, <u>ЦССҮТ</u> -ийн мэдээллийн аюулгүй байдалд эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэсэн.	хамрагдаж, онц чухал мэдээллийн дэд бүтцэд хамрагдсан байгууллагад тавигдах шаардлагыг хангасан байна.	дугаар тогтоолоор батлагдсан “Эрүүл мэндийн салбарын төрийн нууцад хамаарах мэдээллийн жагсаалт”, Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдрийн А/279 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албаны нууцын жагсаалт”-ыг төвийн цахим хуудсанд байрлуулан танилцуулсан. Мөн учирч болох эрсдэлээс сэргийлэх зорилгоор үндсэн үйл ажиллагааны программд нэвтрэх бүрд санамж, хууль, тогтоомжтой танилцах холбоосыг байршуулсан. - Цус сэлбэлт судлалын салбарын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа үндсэн үйл ажиллагааны программд хэрэглэгч идэвхгүй 5 минут болоход системээс автоматаар гаргадаг тохиргоо хийсэн. -Төвийн ажилчдын ирцийг QR code ашиглан ERP систем, E-Chat-аар бүртгэж, албан ёсны лицензтэй Norton security анти-вирусийн программыг сүлжээнд холбогдсон компьютер бүрд суулгасан. • Шинээр ажилд орсон төвийн үндсэн үйл ажиллагааны программд хандаж эрх авсан 12 ажилтнаас нууцын баталгаа гаргуулж авсан. Эс Ти Экс Сити нет ХХК Жимобайл ХХК-тай нэгдсэн тул гэрээг шинэчлэн байгуулж төвүүдийн интернэтийн хурдыг тус тус 3 дахин нэмэгдүүлсэн. Үүнд: БЗД 20Mb-40Mb, СБД 6Mb-20Mb тус тус хурдыг нэмэгдүүлсэн. Төвийн сүлжээний хяналтыг http://helpdesk.citinet.mn/ ашиглан сүлжээний трафикийг/урсгалд хяналт тавин ажилласан. Сүлжээний гадаад ip хаяг шилжүүлсэнтэй холбоотой 5 удаагийн тасалдал гарсныг тухай бүрдэн засварлан хэвийн ажиллагааг ханган ажиллаж байна. ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаанд “Active directory, domain controller” нэгдсэн системийг нэвтрүүлсэн. Ажилтан тус бүрийн компьютерт байсан албаны файлуудыг нэгдсэн нэг мэдээллийн баазтай болгож шинэчилсэн. Ингэснээр ажилтны компьютер эвдрэх, солих зэрэг эрсдэл гарахад нэгдсэн мэдээллийн баазаас хувь ажилтны эрхээр хандаж мэдээллээ авах боломж бүрдүүлсэн. Мөн ажиллагсад мэдээллийн аюулгүй байдлын
--	--	--	--	---	--	---

						ажилтны зөвшөөрөлгүй өөрсдийн дураар үл таних программ хангамж суулгах болон ашиглах боломжгүй төвлөрсөн удирдлагын хяналттай болгосон. Ингэснээр гаднын халдлагад өртөх, хэрэглэгчээс үүдэлтэй мэдээлэл алдагдах эрсдэлийг бууруулж, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан. Нэгдсэн системийг нэвтрүүлэхэд 14 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, сэлбэг худалдан авсан.	
13.	Үндсэн үйл ажиллагааны программ хөгжүүлэн, цусны донор үйлчлүүлэгчдийн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх	10.0 Улсын төсөв	Программд хөгжүүлэлт хийсэн баримтжуулалт	2021 онд тасаг нэгжүүдээс программд орох өөрчлөлт, шинэчлэлийн саналыг авч хөгжүүлэлт хийсэн.	Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр программ хангамжийг хөгжүүлэх санал боловсруулж, цусны донор үйлчлүүлэгчийн мэдээллийн нэгдсэн санг баяжуулан ажилласан байна.	-Бүртгэлийн ажилтан үндсэн үйл ажиллагааны программд донор үйлчлүүлэгчийн хувийн мэдээллийг нэг удаа бүртгэж мэдээллийн бааз үүсгэдэг. Үйлчлүүлэгч мэдээллээ зөв оруулж буй эсэхэд хяналт тавих боломжгүй учраас хувийн мэдээлэл алдаатай орох, үүнээс шалтгаалан мэйлээр шинжилгээний хариу очихгүй байх зэрэг гомдол санал гардаг. Энэ байдлыг шийдвэрлэх зорилгоор бүртгэлийн ажилтны оруулж буй хувийн мэдээллийг донор, үйлчлүүлэгчид шууд харуулах үйлдэлтэй дотоод сайт болон оффлайн горимд ажиллах сайтыг хөгжүүлсэн. Цус цуглуулах суурин төвүүд болон явуулын хэлбэрээр цус цуглуулах үйлчилгээнд нэвтрүүлэн ажиллаж байна. Ингэснээр 2023 онд дээрх үйл ажиллагаатай холбоотой 1736 дуудлага утсаар ирж байсан бол 2024 онд 988 болж буурсан байна. - Донорын тухай хуулийн 7.1.7 дэх заалтыг үндэслэн "Цусны донорын нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн сан байгуулах, сангийн ажиллах журам"-ын төслийг шинээр боловсруулсан. Төслийг боловсруулахдаа төвийн алба, тасгаас санал авч нэгтгэн удирдлагын зөвлөлөөр нийт 3 удаа хэлэлцүүлж сайжруулалтууд хийгдэн эцсийн хувилбарыг ЭМЯ-д албан бичгээр хүргүүлсэн. -4070 цусны донорын резусын дэд бүлгийг тодорхойлж цахим программд оруулан мэдээллийн санг үүсгэсэн. Шаардлагатай тохиолдолд уг мэдээллийг цахим сангаас хайх нөхцөлийг бүрдүүлсэн.	90%

14.	Иргэд цусны бүлгийн мэдээллээ “e-Mongolia” нэгдсэн системээс харах боломжийг олгоно.		Бүлгийн мэдээллээ авсан донор, үйлчлүүлэгч-ийн тоо	“e-Mongolia” нэгдсэн системээр давхардсан тоогоор нийт 91136 цусны донор, үйлчлүүлэгчид цусны бүлгийн мэдээллээ харсан байна.	Үндсэн үйл ажиллагааны программын аюулгүй байдал, хэвийн ажиллагааг хангаж, “e-Mongolia” нэгдсэн системээр цусны донор, үйлчлүүлэгчдийн цусны бүлгийн мэдээллийг тогтмол харах нөхцлийг бүрдүүлж ажилласан байна.	Цус сэлбэлт судлалын салбараар үйлчлүүлсэн Цусны донор үйлчлүүлэгчдийн цусны бүлгийн мэдээллийг E-Mongolia системээр харах боломжтой ба 2024/01/01-2024/12/10 байдлаар давхардсан тоогоор нийт 52084 донор, үйлчлүүлэгч цусны бүлгийн мэдээллээ харсан байна. Мөн энэ хугацаанд E-Mongolia системээр харах боломжтой шинэ Цусны донор, үйлчлүүлэгчдийн цусны бүлгийн 36343 мэдээлэл нэмэгдсэн байна. 2023 онтой харьцуулахад 123 хувь болж өссөн байна.	100%
15.	“Цусны донор” аппликейшнд хөгжүүлэлт хийнэ.	8.0 Улсын төсөв	Аппликейшн тогтмол ашигладаг донорын хувь	2022 онд МУЗН-тэй хамтран андройд болон IOS үйлдлийн системд ажилладаг “Цусны донор” аппликейшныг шинээр ашиглалтад оруулсан.	“Цусны донор” аппликейшнд хөгжүүлэлт хийгдэж, ашиглалт нэмэгдсэн байна.	Цусны Донор аппликейшн нь хэрэглэгчдэд дараагийн цус өгөх хугацаа, цусны бүлэг, нийт цус өгөлтийн тоо, цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээний хариу, дараагийн цус өгөлтийн хугацаа зэрэг мэдээллүүдийг хурдан авах боломжийг олгодог. 2024 онд дараах байдлаар хөгжүүлэлт хийгдэж байна. - Гадны төлбөртэй серверт байршиж байсан Цусны донор аппликейшныг төвийн серверт байршуулж, жилд төлдөг 2 сая орчим төгрөгийг хэмнэсэн. - 2022 оноос системийн шинэчлэл хийгдээгүй байсныг шинэчлэн сүүлийн үеийн IOS, android үйлдлийн системд ажиллах боломж бүрдүүлсэн. - Явуулын хэлбэрээр цус цуглуулах төлөвлөгөө, байгууллагын нэр, байршил, цус цуглуулах цагийн хуваарийг харах боломжийг олгосон. - Цусаар дамжих халдварын шинжилгээний хариу эерэг гарсан тохиолдолд Баянзүрх төв дээр өөрийн биеэр очиж шинжилгээний харууг авна уу гэсэн мэдээлэл гаргадаг болгосон. Аппликейшн хэрэглэгчийн тоо 24 хувиар нэмэгдсэн.	100%
16.	Төвийн засвар үйлчилгээ удирдлагын системийн		Мэдээллийн санд оруулсан өөрчлөлтийн тоо	Хөрөнгийн хөдөлгөөнийг хийж Санхүүгийн программын	Санхүүгийн программтай уялдуулан, хөрөнгийн хөдөлгөөнийг засвар	Засвар үйлчилгээ удирдлага хяналтын системд засварын 32 хүсэлт ирснийг хуваарилж цахимаар мэргэжил арга зүйн	90%

	мэдээллийн санг бүрдүүлэх			хөрөнгийн бүртгэлтэй засвар үйлчилгээ удирдлагын системийн мэдээллийн санг нийлүүлсэн байна.	үйлчилгээ удирдлагын системийн мэдээллийн санг баяжуулан байна.	зөвлөгөөг өгч засвар үйлчилгээг хийж хариу арга хэмжээ авч ажилласан. -Хөрөнгийн мэдээллийг шинэчилж 2024 онд худалдан авсан 5 төрлийн 5 тоног төхөөрөмжийн мэдээллийг оруулж мэдээллийн баазыг шинэчлэн баяжуулсан -Дэмжлэг хяналт үнэлгээ хийж салбар төвүүдэд Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, арчилгаа үйлчилгээ, аюулгүй ажиллагааны заавар, шалгалт тохируулга баталгаажуулалт мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгсөн.	
17.	Хүндэт доноруудад үзүүлсэн нийгмийн халамжтай холбоотой мэдээллийн санг баяжуулах		Хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан	Хүндэт донорын болзол хангасан иргэдийн нэрсийг холбогдох байгууллагад хүргүүлэн шагнуулах, нийтийн тээврийн хэрэгслээр үнэ төлбөргүй зорчих эрх болон мөнгөн тусламж авах, рашаан сувилалд амрах эрхийн тодорхойлолтыг олгодог.	Эрх бүхий байгууллагатай хамтран хүндэт донорын нийгмийн халамж үйлчилгээ хүртэх үйл ажиллагааг хялбаршуулсан байна.	Нийслэлийн “Хүндэт донор” иргэнийг нийслэлийн нийтийн тээврийн хэрэгслээр хөнгөлөлтэй үнээр зорчих тухай нийтийн тээврийн үйлчилгээний газрын 20/007 гэрээний дагуу 2024 оны байдлаар шинээр нийт 238 цусны Хүндэт донорт карт олгож, сунгалт хийгдсэн.Үүнээс шинэ олголт-48, хуучин дахин олголт-89, 101 донорт карт сунгалтын үйлчилгээ үзүүлсэн. Зорчилтын тоо давхардсан тоогоор 581871 2024 оны 1 дүгээр сарын 08-ны өдөр Хөдөлмөр нийгэм хамгааллын сайдын “Амьд донор болон цусны хүндэт донорыг сувилуулах журам” шинэчлэгдэн батлагдсан. Нийт-398 донорт тодорхойлолт олгосон.Үүнээс ахмад донор 118, хөдөлмөрийн насны 62 хүндэт донор, түлшний хөнгөлөлт 218 ахмад донорт олгосон. Нийслэлийн хөдөлмөр халамжийн 5 сарын 15- ны байдлаарх тайлангаар түлшний хөнгөлөлтийг 42 донор, ахмад донор рашаан сувиллын 100 хувь хөнгөлөлт 59 донор, хөдөлмөрийн насны хүндэт донор 25 тус тус хөнгөлөлт эдэлсэн. 2024 оны 01 сарын 04-ны өдөр ЭМЯ, ХНХЯ-ны шинээр Улсын хэмжээнд Хүндэт донорын цол тэмдэг хүртсэн 144 донорын бүртгэлийг файлаар хүргүүлсэн. Улаанбаатар хотын 2024 онд шинээр Хүндэт донорын болзол хангасан 63 донорын мэдээллийг доноринфо үндсэн үйл ажиллагааны программд оруулсан.	100%

ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 1.3. Цус, цусан бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах, шинжилгээ хийх

Зорилт 1.3.1. Лабораторийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, шинжилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.							
18.	Лабораторийн шинжилгээний Олон улсын чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдаж, шинжилгээний чанарыг ханган ажиллана.	16.0 Улсын төсөв	Чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдсан гэрчилгээ	2022 онд бүлэгнэлтийн шинжилгээгээр 1 удаа иммуногематологи йн чиглэлээр ОУ-ын чанарын гадаад үнэлгээнд 2 удаа хамрагдаж гэрчилгээ авсан.	Молекул биологи, иммунологийн Иммуногематологи, бүлэгнэлтийн чиглэлээр олон улсын чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт хамрагдаж гэрчилгээ авсан байна.	Молекул биологийн шинжилгээгээр Австралийн NRL лавлагаа лабораторийн чанарын гадаад үнэлгээнд 2024.05.01-нд 100% 2024.07.03-нд 100% 2024.10.17-нд үр дүн гараагүй Иммуногематологийн шинжилгээгээр Австралийн RCPA-QAP үнэлгээнд: 2024.04.03-91,8% 2024.06.19-100.0% 2024.08.21-95.1% 2024.10.16-100% үр дүнтэйгээр нийт 4 удаа хамрагдсан. Иммунологийн шинжилгээгээр хепатитын В, С вирус, ХДХВ, тэмбүүгийн халдвар илрүүлэх шинжилгээгээр тус бүр 2 сорьцод ELISA, HISCL аппаратаар /шинжилгээний 2 өөр аргаар/ 2024.02.07 2024.03.06 2024.04.04 2024.08.07 2024.09.04 2024.10.09 саруудад үр дүнг илгээж оролцсон. Бүх үр дүн 100% тохирсон.	90%
19.	Лабораторийн шинжилгээний Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдах болон өөр хувилбарт аргыг ашиглан шинжилгээний чанарыг ханган ажиллана.	380.0 Улсын төсөв	Шинжилгээний чиглэл тус бүрээр чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдсан дүн	2022 онд Гематологи, биохими, бүлэгнэлт, нян судлалын чиглэлээр чанарын гадаад үнэлгээнд тус бүр 1-с дээш удаа хамрагдсан.	Гематологи, биохими, бүлэгнэлт чиглэлээр үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдаж гэрчилгээ авсан байна. Нян судлалын чиглэлээр өөр хувилбарт арга ашиглан шинжилгээний чанарыг ханган ажилласан байна.	Бүлэгнэлтийн шинжилгээний 6 дах удаагийн үнэлгээнд 4 үзүүлэлтээр харьцангуй үнэлгээ 100% үр дүнтэй оролцсон. 2024.05.22-нд MEQAS-аас зохион байгуулсан биохимийн 26 дах удаагийн үнэлгээнд 2 үзүүлэлтээр үнэмлэхүй үнэлгээ-93,3% харьцангуй үнэлгээ-100% 2024.05.22-нд MEQAS-аас зохион байгуулсан гематологийн 32 дах удаагийн үнэлгээнд 8 үзүүлэлтээр А, В үнэлгээтэй үнэмлэхүй үнэлгээ 85,0%-тай тус тус хамрагдсан. 2024 оны 12 сарын 3-нд биохимийн 27, гематологийн 32, бүлэгнэлтийн 7 дах удаагийн хяналтын сорьцыг шинжилж хариуг илгээсэн. Үр дүн, дүгнэлт гараагүй байна. Баталгаажилтын гэрчилгээ авсан.	100%
20.	Цус <u>сэлбэлтээр</u> дамжих халдвар		Халдвар илрүүлэх	2022 оны байдлаар Халдвар <u>илрүүлэх</u>	Халдвар илрүүлэх шинжилгээний 30%-д	2024 онд нийт 2840 донорт CLIA аргаар Хепатитийн В, С вирус, ХДХВ, тэмбүүгийн	0%

	илрүүлэх шинжилгээний <u>ФХЭБУ-ын</u> аргаас CLIA аргад шилжих		шинжилгээнд CLIA аргыг нэвтрүүлсэн хувь	шинжилгээний 15%-д CLIA аргыг хэрэглэсэн.	CLIA аргыг хэрэглэсэн байна.	халдвар илрүүлэх шинжилгээг хийсэн нь нийт шинжилгээний 8,6%-д CLIA аргыг хэрэглэсэн байна. 10276 сорьцонд В, С, ХДХВ, Тэмбүүгийн халдварыг тус тусад нь хийсэн нийт сорьцын 31%-ийг эзэллэж байна.	
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 1.4. Цус, цусан бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх, хадгалах, олгох							
Зорилт 1.4.1. Технологи шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг 100%-д хүргэнэ.							
21.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэнгийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	790.5 Улсын төсөв	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ (өсөлтийн хувь)	2023 онд байдлаар 3100 нэгж эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэн, 165 нэгж эмгэг төрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг үйлдвэрлэсэн.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэнгийн 3300 нэгж, эмгэг төрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 300 нэгжийг үйлдвэрлэж эмнэлэгт олгосон байна.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн бүтээгдэхүүн нийт 3600 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 2985 нэгж үйлдвэрлэж биелэлт 82% байна. Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэнгийн 3300 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 2719 үйлдвэрлэж төлөвлөгөөний биелэлт 81%, эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 300 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 266 нэгж үйлдвэрлэж төлөвлөгөөний биелэлт 87% байна. Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэх аппарат 2024 оны 8-10 сарын хооронд эвдэрсэн, зэс ялтасны нөөц багассантай холбоотой төлөвлөгөөний биелэлт буурсан байна.	82%
22.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэгчийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	Улсын төсөв	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ (өсөлтийн хувь)	2023 онд байдлаар 165 нэгж эмгэг төрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг үйлдвэрлэсэн.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 300 нэгжийг үйлдвэрлэж эмнэлэгт олгосон байна.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн бүтээгдэхүүн нийт 3600 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 2985 нэгж үйлдвэрлэж биелэлт 82% байна. Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 300 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 266 нэгж үйлдвэрлэж төлөвлөгөөний биелэлт 87% байна. Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэх аппарат 2024 оны 8-10 сарын хооронд эвдэрсэн, зэс ялтасны нөөц багассантай холбоотой төлөвлөгөөний биелэлт буурсан байна.	87%
23.	Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эсийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	126.3 Улсын төсөв	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ (өсөлтийн хувь)	2023 оны 12 сарын 15-ны байдлаар 15% буюу 4770 нэгж цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн.	5200 нэгж цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэсэн байна.	Нийт 4970 нэгжийг үйлдвэрлэхээс 5562 нэгж Цагаан эсгүйжүүлсэн улаан эс үйлдвэрлэсэн ба төлөвлөгөөний биелэлт 112% байна.	112%

Зорилт1. 4.2. Цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, хадгалалт, олголтод технологийн шинэчлэл хийнэ.

24.	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг бүрэн автоматжуулах бэлтгэл ажлыг хангана.		Нэвтрүүлсэн бүрэн автомат технологи	Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд гар ажиллагаатай, хаалттай систем ашиглаж байсан.	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг бүрэн автоматжуулах техник, технологийн судалгаа, төсвийг хийж төсөвт суулгах санал өгсөн байна.	Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд бүхэл цус боловсруулах үйлдвэрлэлийн процессыг бүрэн автоматжуулсан платформ (Reveos® Automated Blood Processing System)-ыг нэвтрүүлэх төслийг 2025 оны төсвийн төсөл, яамны тэргүүлэх чиглэлд тусгуулахаар санал өгсөн. 2025 оны эхний тоног төхөөрөмжийг худалдан авах зардал 682,5 сая төгрөгийг давсан орлогоос шийдвэрлэж худалдан авахаар төлөвлөж байна.	80%
25.	Гемофилийн эсрэг факторыг хүлээн авах, хуваарилах, түгээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх		Амбулаторийн урьдчилан сэргийлэх факторыг захиалгын дагуу авсан хүний тоо, олгосон тун нэгжээр	2023 онд нийт VIII-р фактор 89 хүнд 2.785.250 ОУН, IX-р фактор 23 хүнд 314.500 ОУН тус тус олгосон. ДХХ-с ирэх 5 удаагийн хандивын факторын импортын бичиг баримтыг бүрдүүлж ажилласан.	Амбулаториор урьдчилан сэргийлэх тунгаар VIII-р фактор 3,000,000 олон улсын нэгжээс багагүй, IX-р фактор 880,000 олон улсын нэгжээс багагүйг тус тус олгосон байна.	VIII-р фактор нийт 93 хүнд 1.396.500 ОУН, IX-р фактор 26 хүнд 469,250 ОУН тус тус олгосон. ДХХ-с ирэх 4 удаагийн хандивын факторын импортын бичиг баримтыг бүрдүүлж ажилласан.	100%
26.	Яаралтай үед эмнэлгүүдийн цус цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэд нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглана.	-	Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглаж тээвэрлэсэн ЦЦБ, эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	AirTruck тусгай ложистикийн дроноор 12 нэгж цус цусан бүтээгдэхүүнийг цагт 36 км хурдтай 12 минутад зорилтод газраа хүргэх туршилт хийсэн.	AirTruck тусгай ложистикийн дроны хөгжүүлэлтийг хийж, 3-4 эрүүл мэндийн байгууллага руу дроноор ЦЦБ-ий тээвэрлэлтийг хийсэн байна.	Яаралтай үед эмнэлгүүдийн цус, цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэд нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмжийг ашиглах, нэвтрүүлэх зорилгоор Япон улсын Ньюком групптэй 3 удаагийн уулзалт хийж сонгогдсон 3 эмнэлэгт дроноор 5 төрлийн 140 нэгж цус, цусан бүтээгдэхүүн (38,259 мл)-ийг 50 удаагийн нислэгээр хүргэсэн. Нэг талдаа нислэгийн дундаж хугацааг тооцоход: - Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвөөс-АШУҮИС-ийн Монгол-Японы эмнэлэг-Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв маршрутын дагуу 11 минут. - Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвөөс – Амгалан амаржих төрөлжсөн мэргэжлийн төв - Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв маршрутын дагуу 6 минут. - Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвөөс-	100%

						ЭХЭМҮТ-Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв маршрутын дагуу 9 минут. Дээрх нислэгийг хийхэд иргэний нисэхийн ерөнхий газраас зөвшөөрөл авч, туршилтын нислэгүүдийг амжилттай хийсэн. Ингэсээр хотын түгжрэл, цаг хугацаа, түлш шатахуун зарцуулалт, эмнэлгийн ажилтны ажлын бүтээмж нэмэгдэх зэрэг олон талын ач холбогдолтой.	
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 1.5. Улсын нөөцийн тухай хуулиар хүлээлгэсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх, стратегийн болон гамшгийн нөөцийн бараа, материалыг улсын нөөцийн салбар болон гэрээт хадгалагчийн агуулахад технологийн горимын дагуу хадгалах							
Зорилт 1.5.1. Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн ЦЦБ-ий нөөц хангамж, бэлэн байдлыг хангана.							
27.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний Улсын нөөцийн хадгалалтын аюулгүй байдлыг хангаж, нөхөн сэлгэлтийг хийнэ.	-	ОБЕГ-тай хийгдсэн гэрээ, ажлын тайлан	Гэрээг дүгнэж, улсын нөөцөд бараа, материал худалдан авах нэмэлт гэрээ байгуулсан.	Гэрээний үүргийг хэрэгжүүлж, шаардлагатай бүтээгдэхүүний нөхөн сэлгэлтийг бүрэн хийж, нөөцийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн байна.	ОБЕГ-ын Улсын нөөц, хүмүүнлэгийн тусламжийн газартай 2012 оноос хийсэн (маш нууц) гэрээг тухай бүр шинэчлэн хэрэгжилтийг ханган ажилласан. Улсын нөөцийн хөлдөөсөн шинэ сийвэнгийн нөхөн хангалтыг 3, 4, 10, 11 сард хийж, Улсын нөөцийн цус цусан бүтээгдэхүүний нөөцийг бүрдүүлж ажилласан. Төвийн нөөцийн ХШС, КС-ийн нөхөн хангалтыг сар бүр хийсэн. Цус цусан бүтээгдэхүүний хадгалалтад тогтмол хяналт тавьж ажилладаг. ОБЕГ-тай гэрээг сунгаж баталгаажуулсан.	100%
ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРЭГ 2. Тусламж үйлчилгээний чанар, цусны аюулгүй байдлыг хангаж, Чанарын болон <u>ХЭМАБ-ын</u> менежментийг тогтвортой хэрэгжүүлж, тасралтгүй сайжруулах							
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 2.1. Үндэсний хэмжээнд цусны сонор сэрэмжийн тогтолцоог хөгжүүлж, цусны аюулгүй байдалтай холбоотой баримт бичгийг шинэчлэх							
Зорилт 2.1.1. Цусны сонор сэрэмжийн тогтолцооны бүртгэл мэдээллийг баяжуулж, дэмжлэгт хяналт үнэлгээ, мэргэжил арга зүйгээр хангана.							
28.	ДЭМБ-ын стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлж, цус, цусан бүтээгдэхүүний урвал хүндрэлтэй холбоотой бүртгэл мэдээллийг баяжуулж дүн шинжилгээ хийнэ.	-	Бүртгэл мэдээлэл, дүн шинжилгээ хийсэн тайлан	2020-2022 оны ДЭМБ-ын стратегийг мөрдөж, Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цус сэлбэлтийг зохицуулах салбар зөвлөлийн тайланг нэгтгэсэн.	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цус сэлбэлтийг зохицуулах салбар зөвлөлийн тайланд дүн шинжилгээ хийж мэдээллийн сан үүсгэсэн байна.	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цус, цусан бүтээгдэхүүн сэлбэсэнтэй холбоотой урвал, хүндрэлийн бүртгэл мэдээллийн санг цаасан болон цахим хэлбэрээр үүсгэн цахим мэдээний санг урвал хүндрэл илэрсэн өвчтөн болон сэлбэсэн бүтээгдэхүүний мэдээллийг агуулсан байдлаар Excel хэлбэрээр бүртгэн хадгалж байна. 2024 онд цус сэлбэлттэй холбоотой 10 урвал, хүндрэл бүртгэгдэж мэдээний санд хадгалагдсан. Бүтээгдэхүүн захиалга болон олголтын br.mohs.mn программд ЦЦБ сэлбэсэнтэй холбоотой урвал хүндрэл илэрсэн үед мэдээлэх 3 маягыг	100%

						шинээр оруулан туршилтын шатанд явагдаж байна. Үүний үр дүнд цус цусан бүтээгдэхүүн хэрэглэгч эрүүл мэндийн байгууллагууд урвал хүндрэлийг энэхүү программаар мэдээлэх, төвийн хэмжээнд мэдээллийн нэгдсэн сан үүсэх нөхцөл бүрдэж байгаагаар давуу талтай юм.	
29.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээний заавар шинэчлэн батлуулна.	-	Шинэчлэн батлагдсан тушаал	Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/03 дугаар тушаалыг мөрдөж ажилладаг.	Тушаал шинэчлэх санал, тушаалын төслийг шинэчлэн боловсруулж ЭМЯ-д хүргүүлсэн байна	“Зонхилон тохиолдох өвчний үед цус, цусан бүтээгдэхүүн сэлбэх заавар”, Цусны аюулгүй байдлын хяналт үнэлгээ хийх журмыг шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэг байгуулах тухай Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/177 дугаар тушаал гарч, ажлын хэсгийн хурлыг 2 удаа хийж, ажлын хэсгийн гишүүдээс ирүүлсэн саналыг нэгтгэсэн тушаалын төсөл, танилцуулга, саналын товъёог зэргийг нэгтгэн Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний газарт хүргүүлсэн.	100%
30.	Цусны аюулгүй байдлын хяналт үнэлгээ хийх журмыг шинэчлэн батлуулах	-	Шинэчлэн батлагдсан тушаал	Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/506 дугаар тушаалыг мөрдөж ажилладаг.	Тушаал шинэчлэх санал, тушаалын төслийг шинэчлэн боловсруулж ЭМЯ-д хүргүүлсэн байна	Цусны аюулгүй байдлын хяналт үнэлгээ хийх журмыг шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэг байгуулах тухай Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/177 дугаар тушаал гарч, ажлын хэсгийн хурлыг 2 удаа хийж, ажлын хэсгийн гишүүдээс ирүүлсэн саналыг нэгтгэсэн тушаалын төсөл, танилцуулга, саналын товъёог зэргийг нэгтгэж байна.	70%
31.	Цусны салбар төвүүд болон гэрээт эрүүл мэндийн байгууллагуудад цусны аюулгүй байдлын дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйгээр хангана.	5.4 Улсын төсөв	Дэмжлэгт хяналт үнэлгээний тайлан, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн хувь	2023 онд 3 гэрээт Эрүүл мэндийн байгууллагад дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйгээр хангасан.	Цусны салбар төв болон эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагаанд цахим болон ажлын байран дээрх дэмжлэгт хяналт үнэлгээг тус бүр 3-оос доошгүй удаа хийж, мэргэжил арга зүйгээр хангасан байна.	Цусны аюулгүй байдалтай холбоотой Эрүүл мэндийн сайдын тушаалуудын хэрэгжилтийг сайжруулах,, ЭМС-ын 2018 оны А/506 дугаар тушаалыг шинэчлэхэд шаардлагатай мэдээлэл цуглуулах, эмнэлзүйн зохистой хэрэглээ, зөв дадлыг хэвшүүлэхэд дэмжлэгт хяналт, үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, дэмжин туслах зорилгоор Төвийн Ерөнхий захирлын баталсан удирдамжийн дагуу 2024 онд нийт 18 Цусны салбар төв болон эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагаанд цахим болон ажлын байран дээрх дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж мэргэжил арга зүйгээр ханган, зөвлөмж хүргүүлэн ажилласан байна. Үүнд: Цахим дэмжлэгт үнэлгээнд: Дархан-Уул, Дундговь, Завхан аймгийн Тосонцэнгэл,	100%

						Өмнөговь, Сэлэнгэ, Сэлэнгэ аймгийн Мандал, Булган, Дорнод, Баянхонгор, Төв, Хэнтий, Архангай, Завхан, Баян-Өлгий аймгийн цусны салбар төвүүд. Ажлын байран дээрх дэмжлэгт үнэлгээнд: Орхон ЦСТ, Говьсүмбэр ЦСТ, ХУДНЭ тус тус хамрагдсан. 2024 онд дэмжлэгт хяналт үнэлгээг цахим хэлбэрээр хийснээр үйл ажиллагааны чиглэл бүрээр мэргэжил аргазүйн зөвлөгөөг тус төвийн эмч, мэргэжилтнүүдээс шууд авах, бусдаасаа туршлага судлах нөхцөлийг бүрдүүлэх болон цаг хугацаа, зардал хэмнэсэн онцлог, давуу талтай байлаа. Нийслэлийн эрүүл мэндийн газартай хамтран НЭМГ-ын харьяа 14 эрүүл мэндийн байгууллагуудын цусны аюулгүй байдалд дэмжлэгт үнэлгээ хийж мэргэжил аргазүйн дэмжлэг үзүүлсэн.	
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 2.2. Лавлагаа шатны тусламж үйлчилгээг үзүүлж мэргэжил арга зүйгээр хангах							
Зорилт 2.2.1. Лавлагаа шатны тусламж үйлчилгээг үйлчлүүлэгчийн шаардлагад нийцүүлэн өндөр түвшинд үзүүлнэ.							
31.	Цус <u>сэлбэлт</u> судлалын чиглэлээр <u>иммуно-гематологийн</u> лавлагаа шинжилгээг хийх	132.2 Улсын төсөв	Лавлагаа шинжилгээ- ний нэр, төрөл, тоо, тохирлын хувь.	Хувийн тохироо, эргэлзээтэй бүлэг тодорхойлох, <u>кумбсын</u> шууд ба шууд бус урвал, эсрэг бие илрүүлэх, дүйн тодорхойлох, <u>резус</u> сөрөг баталгаажуулах, <u>анти-Д</u> <u>титр</u> тодорхойлох, <u>резусийн</u> дэд бүлэг тодорхойлох 7 нэр төрлийн шинжилгээг үйлчлүүлэгчийн хүсэлтээр хийсэн.	Хувийн тохироо тодорхойлох, эргэлзээтэй бүлэг тодорхойлох, кумбсын шууд ба шууд бус урвал, эсрэг бие илрүүлэх, дүйн тодорхойлох, резус сөрөг баталгаажуулах, анти-Д титр тодорхойлох, резусийн дэд бүлэг тодорхойлох 7 нэр төрлийн шинжилгээг үйлчлүүлэгчийн хүсэлтээр хийсэн.	Үйлчлүүлэгчийн хүсэлтийн дагуу: Хувийн тохироо-174 Элэг шилжүүлэн суулгах үеийн тохироо-470 Анти-Д титр-196 Кумбсын шууд ба шууд бус урвал-182 Д сөрөг баталгаажуулах-40 Резусын дэд бүлэг-50 Эсрэгбие илрүүлэх, дүйн тодорхойлох-57 Эргэлзээтэй бүлэг-6 ABO бүлэг-1279 тус тус хийж хариуг олгосон.	100%
32.	Цусны бүлэг, хувийн тохирооны Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулна.	5.6 Улсын төсөв	Үнэлгээнд оролцсон лабораторийн тоо, тайлан, сургалтад	2023 оны 6, 11 дүгээр саруудад 2 удаа зохион байгуулж нийт 202 лабораторийг хамруулсан.	21, 22 дахь удаагийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулж, 20, 21 дэх удаагийн үнэлгээний тайлан семинарыг	-2024.02.22-нд 20 дах удаагийн гадаад үнэлгээний тайлан семинарыг зохион байгуулж нийт 103 лабораторид гэрчилгээ олгосон. Амжилтгүй оролцсон 2 байгууллагад албан бичиг хүргүүлсэн.	100%

34.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	2018-2022 оны Чанарын хөгжлийн хөтөлбөрийг 95 хувийн биелэлттэй хэрэгжүүлсэн.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, 2023 онд төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан байна.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө /2023-2025/-г нийт 30 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр боловсруулж, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд хүргүүлсэн. Үүнээс 2023 онд 26 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 19 арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, төлөвлөгөөний биелэлт 90 хувь.	90%
35.	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний технологи, чанарын шаардлагын магадлан итгэмжлэлд хамрагдана.	1.0 Улсын төсөв	Магадлан итгэмжлэлийн гэрчилгээ	2018 онд магадлан итгэмжлэлд хамрагдаж 5 жилээр итгэмжлэгдсэн.	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний технологи, чанарыг шаардлагын магадлан итгэмжлэлд хамрагдаж гэрчилгээг сунгасан байна.	2023 оны 1 дүгээр сарын 23-ны өдөр 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй Магадлан итгэмжлэлийн шинжээч нар ажиллаж, магадлан итгэмжлэлийн хугацааг 3 жилээр сунгуулсан. Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS 7014:2023 стандартын өөрийн үнэлгээ хийж, цаашид сайжруулах 5 чиглэлийн хүрээнд 12 үйл ажиллагаа төлөвлөн хэрэгжилтийг 94,1%-ийн биелэлттэй ханган ажиллаж байна. Үүнд: 1. Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS 7014:2023 стандартыг танилцуулах ажлын байран дахь сургалт болон нийт ажилдагсдад чиглэсэн бүлгийн сургалтыг 3 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 121 ажилтан хамрагдсан байна. 2. Үйлчилгээний стандартын эрүүл мэндийн ажилтанд тахигдах шаардлага, үйлчлүүлэгчийн харилцааны ерөнхий шаардлага-ыг сайжруулах хүрээнд байгууллагын Соёл хамтач ажиллагааны баг, Төвийн ёс зүйн салбар хороотой хамтран “Сэтгэлээ жолоодож хүндлэлийг түгээе” сарын аяныг зохион байгуулж хэрэгжилт 90%-ийн биелэлттэй байна. 3. Төвийн ажиллагсдын эрхэмлэн ажиллах зарчим шинээр батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. 4. Хэцүү үйлчлүүлэгчтэй харилцах заавар шинээр	100%

					боловсруулан ажиллаж байна. 5. “Хувь хүний соёл, инээмсэглэл” сэдвээр сургалт хийж нийт 40(61%) ажилтан хамрагдсан. 6. Зөөлөн ур чадварын сургагч багшийн сургалтад 3 ажилтан хамрагдаж байна. 7. Төвийн ажлын байран дахь хувцаслалтын журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулан шинэчлэн баталж ажиллагсад мөрдөн ажиллаж байна. 8. Тусгай хэрэгцээтэй, хөгжлийн бэрхшээлтэй үйлчлүүлэгчид зориулсан гадна талын шат, налуу замыг стандартын дагуу шинэчлэн засварласан. 9. Төвийн 1 болон 2 давхарт бүрэн засвар хийж дуугүй хөтчийг шинэчлэн байрлуулж, ажиллагсад үйлчлүүлэгчдэд аюулгүй, таатай орчинг бүрдүүлсэн. 10. Төвийн гадна талын хаягжилтыг орох гарах гарц заасан мэдээлэл бүхий болгон шинэчлэж, гэрэлт самбар хэлбэрээр төвийн 1, 2-р байрны гадна талд болон УХТЭ-ийн эмнэлгийн төв хаалганы хэсэгт байрлуулан хаягжилтын ил тод, ойлгомжтой байдлыг сайжруулсан. Эдгээр ажлыг хэрэгжүүлсний үр дүнд 2024 оны эхний 04 сарын байдлаарх донор, үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны дүгнэлтийг 11 сарын байдлаарх дүгнэлтийг харьцуулахад 6.8%-иар үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамж өссөн үзүүлэлтэй байна.	
--	--	--	--	--	---	--

36.	Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандартыг хэрэгжүүлэх		Аудитын тайлан, зөвлөмж	Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандартыг хэрэгжүүлж, 2022 онд магадлах аудитад амжилттай хамрагдсан.	Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандартын баталгаажуулах аудитад хамрагдсан байна	Тус төв нь 2016 оноос эхлэн Чанарын менежментийн тогтолцоо ISO 9001:2015 болон Хөдөлмөрийн Эрүүл мэнд аюулгүй байдлын ISO 45001:2018 менежментийн тогтолцооны стандартыг тогтвортой хэрэгжүүлэн, тасралтгүй сайжруулж ажиллаж байна. 2023 оны 11 дүгээр сарын 12,13-ны өдрүүдэд Монсертф ХХК-ий магадлах аудитад амжилттай хамрагдаж, гэрчилгээг үргэлжлүүлэн эзэмших шаардлага бүрэн хангасныг тодорхойлуулсан.	100%
37	ХЭМАБ-ын менежментийн тогтолцооны ISO 45001:2018 стандартыг хэрэгжүүлэх		Аудитын тайлан, зөвлөмж	2022 онд ХЭМАБ-ын менежментийн тогтолцооны ISO 45001:2018 стандартын баталгаажуулах аудитад амжилттай хамрагдсан.	Жил бүр ХЭМАБ-ын менежментийн тогтолцооны ISO 45001:2018 стандартын магадлах аудитад хамрагдаж, ХЭМАБ-ын менежментийн тогтолцоог тогтвортой хэрэгжүүлж, тасралтгүй сайжруулсан байна.	Мөн орон нутгийн цусны салбар төвүүдийн үйл ажиллагаанд Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандартыг хэрэгжүүлэхэд тасралтгүй дэмжин тусалж, мэргэжил аргагүйгээр ханган ажилладаг бөгөөд 2024 оны 10 сард Дундговь аймгийн ЦСТ Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандартын анхдагч баталгаажуулалтын аудитад амжилттай хамрагдаж гэрчилгээгээ гардан авсан нь орон нутгийн ЦСТ-ийн анхдагч болсон амжилттай байна.	
38	Эрүүл мэндийн лабораторийн чанар ба чадавхид тавигдах шаардлага ISO 15189:2015 стандартыг хэрэгжүүлэх		Аудитын тайлан, зөвлөмж	2022 онд Эрүүл мэндийн лабораторийн чанар ба чадавхид тавигдах шаардлага ISO 15189:2015 стандартын баталгаажуулах аудитад амжилттай хамрагдсан.	2023 онд Эрүүл мэндийн лабораторийн чанар ба чадавхид тавигдах шаардлага ISO 15189:2015 стандартыг тогтвортой хэрэгжүүлж, баримт бичгийн шинэчлэл хийсэн байна.	2024 оны 11 сард дотоод аудит хийгдэж сайжруулах санал ирснийг 3 сарын дотор залруулахаар төлөвлөсөн. СА3-3, А3-4 тус тус шинээр боловсруулж батлуулан мөрдөж эхэлсэн. 2024.8 сард 3 болон 4-р шатны баримт бичгийн үнэлгээг хийж, засаж сайжруулах арга хэмжээ авсан. 2024.04.27-нд Эрүүл мэндийн лабораторийн мэргэжилтний дэлхийн 7 хоногийг тохиолдуулан MNS ISO 15189:2015-ийг нэвтрүүлсэн сайн туршлага солилцох өдөрлөгийг зохион байгуулж улсын болон хувийн хэвшлийн 85 лабораторийн эмч, мэргэжилтнийг хамруулсан. Өдөрлөгийн хүрээнд: - Лабораторийн үйл ажиллагааны талаар Reel бэлтгэж танилцуулах, - Эрүүл мэндийн лаборатори Чанар ба чадавхад тавих шаардлага MNS ISO 15189:2015 стандартын хэрэгжилт, сайн туршлагын танилцуулга хийх,	100%

						• MNS ISO 15189:2015 стандартын хүрээнд хөтлөгдөж буй баримт бичгийг танилцуулах, • Лабораторийн үйл ажиллагаатай танилцах тур хийх зэрэг үйл ажиллагааг төлөвлөн амжилттай зохион байгуулсан.	
ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРЭГ 3. Хүний нөөцийн хөгжлийг хангах, мэдээллийн технологи, сургалт, эрдэм шинжилгээний ажлыг өргөжүүлэн, <u>инноваци</u> нэвтрүүлэх							
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 3.1. Хүний нөөцийг бүрдүүлэх, тогтвортой <u>ажлуулах</u> , хөгжүүлэх							
Зорилт 3.1.1. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангана.							
39.	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг шинэчлэн батлуулж, хэрэгжилтийг хангана.	1228.0 Улсын төсөв	Шинэчлэн батлагдсан хөтөлбөр, баталсан тушаал	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2021-2025)-ийг баталж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2021-2025)-ийг шинэчлэн батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.	Төвийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2024-2026)-ийг шинэчлэн батлуулж 2024 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Үүнд: - 2024 онд ЭМЯ, ЭМХТ болон бусад холбогдох байгууллагаас зохион байгуулсан сургалт, семинар, зөвлөгөөнд мэргэжлийн дагуу давхардсан тоогоор нийт ажиллагсдын 78 хувь хамрагдсан. - 2 эмч магистрт сурч байгаа бөгөөд мэргэшлийн “Ахлах”, “Зөвлөх” зэргийг 2 ажилтан хамгаалсан. - МУ-ын ЗГ-ын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтын дагуу ур чадварын нэмэгдлийг 25 хүртэлх хувиар 11 удаа, 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтын дагуу улирлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг улирал бүр 60 хүртэл хувиар урамшуулалт цалин олгосон. - Эрүүл мэндийн яамны харьяа тусгай мэргэжлийн төвүүдийн дунд зохиогдсон спортын 5 төрөлт тэмцээнд байгууллагаараа оролцож 2-р байр эзэлсэн. Хамт олны дунд волейболын нөхөрсөг тэмцээн зохион байгуулж, эрүүл мэнд, хамтын нөхөрлөлийг бүрдүүлсэн.	100%

						- Нийт ажилтныг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт эрт илрүүлэгийн насны ангиллаар 18-30 нас, 31-45 нас, 46-60 насны багц шинжилгээнд хамруулж 45-с дээш болон доош насны бүлэгт хувааж эмэгтэйчүүдийн эмчийн үзлэг, андрологи, урологийн эмчийн үзлэгт нийт 68 ажилтныг /97,1 хувь/ хамруулсан. - Ажилтны хүүхдийн цэцэрлэгт хамрагдалтыг дэмжиж УХТЭ-ийн цэцэрлэгт тодорхой тооны хүүхдийг хамруулсан. Мөн төвд хүүхдийн өрөө байгуулан, 10 гаруй сая төгрөгөөр тохижуулж ажилтны ажлаа амар тайван хийх нөхцөлийг бүрдүүлсэн. - БЗД-ийн ИТХ-ын ажлын албатай хамтран ажиллаж цусны донорын үйлсийг сурталчлан анх удаа Баянзүрх дүүрэг цусны донор дүүрэг болсон бөгөөд төвийн 10 ажилтанд газар эзэмших эрхийн бичиг олгосон. - ЭМЯ-ны гэрээний хүрээнд ХХБ-тай гэрээ байгуулан нийт ажилтны 50 гаруй хувь нь ипотека, цалингийн зээлийн бага хүүтэй, түргэн шуурхай үйлчилгээ авч байна.	
40.	Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг сайжруулах замаар тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх	-	Нийт ажилчдад 3-аас дээш жил ажилласан ажилчдын эзлэх хувь	2022 онд нийт ажилчдын тоонд 3-аас дээш жил тогтвортой ажилласан ажилчдын эзлэх хувь 55 байна.	Нийт ажилчдын тоонд 3-аас дээш жил тогтвортой ажилласан ажилчдын эзлэх хувь суурь түвшинөөс буураагүй байна.	2024 оны хүний нөөцийн хөдөлгөөн 18 хувьтай, нөхөн хангалт 90 хувьтай байна. Нийт ажилчдын тоонд 3-аас дээш жил тогтвортой ажилласан ажилчдын эзлэх хувь 83 байна.	100%
41.	Төсвийн орлогын давсан хэсгээс олгох урамшууллын 60-аас доошгүй хувийг ажилтнуудын нийгмийн асуудал шийдвэрлэхэд зориулах		Урамшуулалд зарцуулсан хэмжээ, хувь	2021 онд 57 хувийг зарцуулсан байна.	60-аас доошгүй хувийг зарцуулж, Цусны донорын тухай хуулийн төсөлд ажилтны нийгмийн хамгаалалтай холбоотой заалтыг тусгасан байна.	Сангийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн 224 дугаар тушаалаар 856 075 634 төгрөг үйл ажиллагааны орлогоос давж батлагдсан байна. Ерөнхий захирлын 2023 оны А/92 дугаар тушаалаар 368,4 сая төгрөгийг нийт ажилтны нийгмийн асуудлыг дэмжих, 6,6 сая төгрөгийг ахмад ажилтнууд дэмжлэг үзүүлэх, 5,4 сая төгрөгийг Монголын донорын холбоо ТББ-ын сайн дурын ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг дэмжихэд тус тус зарцуулсан.	100%

42.	Ажлын гүйцэтгэл, ур чадварт суурилсан урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлнэ.	132.0 Улсын төсөв	Мөнгөн урамшуулал олгох журам, Ур чадварын нэмэгдэл олгох журам, урамшуулал авсан ажилчдын хувь	2022 онд Улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшуулал болон ур чадварын нэмэгдлийг тооцон бүрэн олгосон.	2023 онд ур чадварын нэмэгдлийг ажилтны 80-аас доошгүй хувьд олгосон байна.	2023 онд улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллыг 4 удаа, ур чадварын нэмэгдлийг 7 удаа тус тус тооцож нийт ажилтны 95 хувьд олгосон байна.	100%
Зорилт 3.1.2. Хүний нөөцийг бүрдүүлж, тогтвортой ажиллах нөхцлийг бүрдүүлнэ.							
43.	Хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтыг ил тод хэрэгжүүлж, дасан зохицох хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангана.	-	Хүний нөөцийн хөдөлгөөний хувь	2022 оны хүний нөөцийн хөдөлгөөн 14 хувьтай, сул ажлын байрыг нийтэд ил тод мэдээлж, нөхөн хангалт 90 хувьтай байсан.	Ажилтны тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлж, Сонгон шалгаруулалтын журам, Дасан зохицох хөтөлбөрийн хэрэгжилт, ил тод байдлыг хангаж, хүний нөөцийн хөдөлгөөнийг жилд 15-аас доош хувьд тогтмол байлгана.	Сул ажлын байрыг нийтэд ил тод мэдээлж, сул ажлын байранд сонгон шалгаруулалт явуулах зарыг Зангиа.мн сайт, ЭМХТ-ийн HRDS систем, төвийн вэб сайт, пейж хуудсанд тус тус тухай бүр ил тод байршуулж ажилласан. 2023 оны хүний нөөцийн хөдөлгөөн 18 хувьтай , нөхөн хангалт 93 хувьтай байна.	100%
44.	Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ хийлгэх		Үнэлгээний дүгнэлт, авсан арга хэмжээ	2018, 2021, 2022 онд мэргэжлийн байгууллагаар хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ хийлгэсэн.	Хөдөлмөрийн нөхцөлийн болон зарим ажлын байрны эрсдлийн үнэлгээ хийлгэж зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.	2018 онд ХАБЭМ-ийн төвөөр 13 ажлын байранд хөдөлмөрийн нөхцлийн үнэлгээ хийлгэсэн. Ажлын хэвийн нөхцлөөр үнэлэгдсэн. 2021 онд АШУҮИС-ийн Хөдөлмөр орчны эрүүл ахуйн лабораториор гэрэлтүүлэг, агаарын харьцангуй чийглэг, температур, шуугианы хэмжилтүүдийг нийт 24 байршилд хийлгэсэн. Дахин хийлгэх шаардлага гараагүй тул энэ онд хийлгээгүй. 2023 онд АШУҮИС-ийн Нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэнгээр үйлдвэрийн тасгийн технологич сувилагч, Инженер техникийн тасгийн тоног төхөөрөмжийн инженерийн ажлын байранд эрсдлийн үнэлгээг хийлгэсэн. Дээрх үнэлгээний хүрээнд ирсэн 21 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан. Нэгдсэн лабораторийн тасагт өгсөн зөвлөмжийн дагуу ашиглаж буй химийн	100%

						бодисуудын “Хор аюулын лавлах мэдээлэл ХАЛМ-ийг боловсруулж лабораторид ажиллаж буй бүх ажиллагсдад танилцуулах сургалтыг зохион байгуулсан.	
45	Эрүүл мэндийн ажилтныг мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх боломжоор хангана.	-	Мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдсан, мэргэжлийн зэрэг шинээр авсан, ахиулсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	2022 онд мэргэшил дээшлүүлсэн, мэргэжлийн зэрэгтэй эмнэлгийн мэргэжилтний эзлэх хувь 72.5% байна.	Мэргэшил дээшлүүлсэн, мэргэжлийн зэрэгтэй эмнэлгийн мэргэжилтний эзлэх хувийг 2026 он хүртэл 5-аас доошгүй хувиар нэмэгдүүлнэ.	ЦССҮТ-ийн нийт эмч, сувилагч эмнэлгийн мэргэжилтний 93,2 хувь нь төрөлжсөн нарийн мэргэжил эзэмшсэн бөгөөд, 67,7 хувь нь мэргэшлийн зэрэг хамгаалсан байгаагийн 9,6 хувь нь 2023 ондоо шинээр мэргэшлийн ахлах зэрэг хамгаалсан бөгөөд ахлах зэрэг хамгаалсан ажилчдын 6,4 хувь нь эмч 3,2 хувь нь сувилагч мэргэжилтэй албан хаагчид байсан байна. 2024 онд 1 эмч мэргэшлийн ахлах зэрэг, 1 эмч зөвлөх зэрэг хамгаалахаар шалгалтад хамрагдаж байна. Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн албаны Сургалт төслийн ажилтан Э.Энхболор 24 багц цагийн “Цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн технологи төрөлжсөн мэргэшлийн сургалтанд суралцаж төгссөн. Донор зохион байгуулалтын тасгийн технологич сувилагч Э.Дашгарав АШУҮИС-ийн “Чих хамар хоолой” мэргэжил дээшлүүлэх 3 сарын сургалтад, Цусны чанар, аюулгүй байдлын албаны Халдвар судлаач, хөдөлмөрийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын ажилтан Э.Чагцалдулам Монголын тархвар, халдвар судлаач эмч нарын нийгэмлэгээс зохион байгуулсан 18 долоо хоногийн “Infection prevention and control” сургалтад, Цусны чанар, аюулгүй байдлын албаны дарга А.Амарзаяа удирдлагын академи дээр зохион байгуулагдсан Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагыг чадавхижуулах 2 сарын сургалтад, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн албаны Мэдээллийн технологийн инженер Ч.Далайцэрэн, Б.Хишиг-Очир нар Эрүүл мэндийн яамнаас зохион байгуулсан 32 өдрийн IT админ сургалтад тус бүр хамрагдсан. Мөн Донор зохион байгуулалтын тасгийн технологич сувилагч Э.Анар ЭМХТ-ийн 2023 оны мэргэжил дээшлүүлэх төгсөлтийн дараах сургалтын намрын элсэлтээр “Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологич” мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад элсэн суралцаж байна.	100%

ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 3.2. Цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр гадаад, дотоодын хамтын ажиллагаа, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг өргөжүүлэх

Зорилт 3.2.1. Гадаад, дотоод хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

46.	Цус сэлбэлт чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын бүс нутгийн болон гадаад орны байгууллагатай хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	0.4 Улсын төсөв	Байгууллагын гишүүнчлэл хамтын ажиллагаатай байгууллагын тоо	Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэгийн (ISBT) 2022 оны гишүүнчлэлээ сунгасан. 2019 онд Азийн цус сэлбэлтийн холбоо (AATM)-той 4 жилийн хугацаатай санамж бичиг байгуулсан.	2023 оны гишүүнчлэл сунгаж хамтран ажилласан байна. ААТМ-тай санамж бичигт заасан хамтын ажиллагаа хэрэгжсэн байна.	Азийн цус сэлбэлтийн нийгэмлэгтэй 5 жилийн хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулсан. Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэг /ISBT/-ийн гишүүнчлэлээ сунгаж “Affiliate Membership” гэрчилгээг 2023 оны 5 дугаар сард авсан. Олон улсын Цус Сэлбэлтийн Нийгэмлэг (ISBT)-ийн гишүүнчлэлийн эрхийг ажилтан бүрийн Төрийн цахим шуудан https://mail.gov.mn/ email хаягийг шинээр бүртгүүлж мэдээлэл солилцож байна. Цусны 26 салбар төвийн ажилчдын мэдээллийг шинэчлэн ISBT-ийн боловсролын портал дээрх материал, илтгэл, вебинар, цахим ном, олон улсын удирдамжыг үнэ төлбөргүй авч танилцах, үйл ажиллагаанд оролцох, хөнгөлөлт эдлэх боломжийг бүрдүүлсэн. Азийн цус сэлбэлтийн холбоо (AATM-) ноос жил бүр зохион байгуулдаг XVIII удаагийн их хурал болон Цус сэлбэлтийн анагаах ухааны салбарын тэргүүлэх судлаач, эрдэмтэн, мэргэжилтнүүдийн олон улсын хурал болох ААТМ-ААВВ-ийн 4 дэх удаагийн хурлаар 2023 оны Азийн цус сэлбэлтийн холбооны шилдэг байгууллагаар шалгарсан. Азийн цус сэлбэлтийн холбоотой 2013 оноос хойш хамтран ажиллаж байгаа ба санамж бичгийг 2023 оны 3 сарын 14 өдрөөс хойш 2028 он хүртэл 2 тал харилцан тохиролцож хамтын гэрээг байгуулсан. Хамтын гэрээний заалтууд бүрэн хэрэгжсэн.	100%
-----	---	--------------------	--	--	---	--	------

47	Эрүүл мэнд, боловсролын болон бусад төрийн, төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх		Хамтын ажиллагаатай байгууллага, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	2022 онд 70 гаруй байгууллагатай гэрээ, санамж бичиг байгуулан ажилласан.	Хамтын ажиллагааны санамж бичиг, гэрээний хэрэгжилтийг ханган ажиллаж, үр дүнг үнэлсэн байна.	2023 онд шинээр болон үргэлжлүүлэн 6 байгууллагатай байгуулсан хамтын ажиллагаа санамж бичгийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үүнд: МУЗН, ЗХЖШ, Ротару Монгол Байгууллага, Монголын Донорын Холбоо, JCI Монгол байгууллага, Сэтгэлийн 1000 үйлс. JCI МОНГОЛ байгууллага нь Цус өгөх үндэсний өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлж 1 сарын туршид салбар 15 байгууллагын хамт олон цусаа бэлэглэсэн.	90%
Зорилт 3.2.2. Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг хөгжүүлнэ.							
48.	Эрдэм шинжилгээний хурлыг тогтмол зохион байгуулах	10.5 Улсын төсөв	Зохион байгуулсан хурлын хөтөлбөр, илтгэлийн хураангуй	Цусны албаны эрдэм шинжилгээний онол, практикийн ХҮИ бага хурлыг зохион байгуулсан.	Цус сэлбэлт судлалын салбарын онол, практикийн XIX бага хурлыг зохион байгуулагдаж, илтгэлийн хураангуй хэвлэгдсэн байна.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Олон Улсын Эрдэм шинжилгээний бага хурал зохион байгуулах удирдамж, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг Ерөнхий захирлын 2023.09.28-ний өдрийн А/62 тушаалаар батласан. Цус сэлбэлт судлалын салбарын олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлыг 2023 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдөр “Эмнэлзүйн цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээ, эмчилгээний үр дүн”, “Лабораторийн суурь судалгаа”, “Цусны албаны үндсэн үйл ажиллагаа” гэсэн үндсэн сэдвээр зохион байгуулсан. Ирүүлсэн илтгэлүүдээс 10 илтгэлийг сонгон аман хэлбэрээр, 5 ханын илтгэлийг тус тус сонгон шалгаруулж хэлэлцүүлсэн. ЦССҮТ-ийн Ерөнхий захирал АУ-ны доктор, профессор Н.Эрдэнэбаяр “Цусны албаны сургалт, эрдэм шинжилгээний ажлын өнгөрсөн ба одоо” сэдвээр, БНХАУ-ын Шанхайн цусны төвийн профессор Зу Зиан “Цусны ховор бүлэг” сэдвээр зочин илтгэл тавьсан. Зочин шүүгчээр АШУҮИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн Дархлаа судлалын тэнхимийн багш, АУ-ны доктор, дэд профессор Л.Энхсайхан, Молекул биологи, Удам Зүйн тэнхимийн багш, АУ-ны доктор, дэд профессор Ж.Жамбалдорж, Цус судлалын тэнхимийн багш АУ-ны доктор О.Пүрэвжал нар ажилласан. Эрдэм	100%

						шинжилгээний хурлын илтгэлийн хураангуйг хэвлүүлж судлаачдын хүртээл болгосон.	
49.	Цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр “Үндэсний семинар”-ыг зохион байгуулна.	8.0 Улсын төсөв	Семинарын хөтөлбөр, удирдамж, тайлан	2022 онд “Үндэсний семинар”-ыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан.	Үндэсний семинарыг зохион байгуулж, цусны салбар төвүүд, холбогдох эмч, мэргэжилтнийг мэргэжил арга зүйгээр хангасан байна.	ДЭМБ-ын санхүүгийн болон техникийн дэмжлэгтэйгээр Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойн хүрээнд зохион байгуулсан Цус сэлбэлт судлалын салбарын “Цусны аюулгүй байдлыг сайжруулах нь сэдэвт Үндэсний семинар”-ыг баталсан удирдамж, хөтөлбөрийн дагуу 2023.04.27-28-ны өдрүүдэд зохион байгуулж Эрүүл мэндийн яам, төв болон төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв, 21 аймгийн 26 Цусны салбар төв болон төвийн удирдлага, эмч мэргэжилтэн нийт 240 хүн хамрагдлаа. Семинарын эхний өдөр ЦССҮТ-ийн хурлын танхимд 21 аймгийн 26 Цусны салбар төвийн нийт 80 орчим эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулж мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэн, цусны салбар төвийн эрхлэгч эмч нар үр дүнгийн тайлан, сайн туршлага, ололт амжилтын талаар хэлэлцэн туршлага солилцлоо. Семинарын хоёрдах өдөр Цус сэлбэлт судлалын нийт эмч, мэргэжилтнүүд болон Улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэг, Цусны салбар төвүүд, нийт 160 эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулан Чингис хаан зочид буудлын Өргөө танхимд зохион байгуулав. Үндэсний семинарыг зохион байгуулснаар цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг улсын болон хувийн хэвшлийн нийт эмч нарын дунд цусны чанар, аюулгүй байдлын талаарх мэдлэг, үр чадвар нэмэгдэж, цус сэлбэлт судлалын салбарын талаар бодлогын чиг хандлагыг тодорхойлж үр дүнд хүрсэн семинар болсон. Мөн Цус, цусан бүтээгдэхүүн хэрэглэгч гэрээт Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 2022 оны жилийн эцсийн тайланд хийсэн дүн шинжилгээ, анхаарах асуудлыг хэлэлцсэн.	100%

						АШУУИС, УНТЭ, УГТЭ, ЭХЭМҮТ, ХСҮТ, ГССҮТ-ийн эмч нар уригдан оролцож эмнэлэг тус бүрийн цус цусан бүтээгдэхүүний хэрэглээ, сүүлийн үеийн судалгаа, үр дүнг танилцуулав. Цус сэлбэлт судлалын үндэсний семинарыг улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулан анх удаа зохион байгуулж байгаагаараа онцлог бөгөөд техникийн болон санхүүгийн тайланг ДЭМБ-д хүргүүлсэн.	
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ 3.3. Цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр сургалт зохион байгуулах, сургалт зохион байгуулах чадавхийг дээшлүүлэх							
Зорилт 3.3.1. Сургалт зохион байгуулж, эмч мэргэжилтний мэдлэг, ур чадварыг сайжруулна.							
50.	Богино хугацааны багц цагийн сургалт зохион байгуулах		Зохион байгуулсан сургалтын тоо, хамрагдсан эмч мэргэжилтний тоо	2022 онд богино хугацааны багц цагийн сургалтыг 2 чиглэлээр нийт 7 удаа зохион байгуулж 192 эмч, мэргэжилтэн хамрагдсан	Богино хугацааны багц цагийн сургалтыг 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулж, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг мэргэжил арга зүйгээр хангаж, чадавхжуулсан байна.	2023 онд багц цагийн богино хугацааны сургалтыг үндсэн 2 сэдвээр 18 удаа зохион байгуулж нийт 1452 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан.	100%
51.	Нийт ажилчдын <u>авлига</u> , ашиг <u>сонирхлын</u> зөрчил, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, ёс зүйн болон бусад тасралтгүй сургалт зохион байгуулах		Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж, 2022 оны тайланг хугацаанд нь хүргүүлсэн.	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх болон гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Эрүүл мэндийн яамны батлагдсан ерөнхий төлөвлөгөөний хүрээнд Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2023 оны төлөвлөгөөг батлан хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Эхний хагас жилийн тайланг 06 дугаар сарын 13-ны 267 дугаар албан бичгээр, бүтэн жилийн тайланг 12 сарын 01-нд хугацаанд нь хүргүүлсэн. Зохион байгуулсан сургалтын тоо 9, ажиллагсдын хамрагдалтын хувь 90% байна.	100%
Зорилт 3.3.2. Төгсөлтийн дараах төрөлжсөн мэргэжлийн болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулна.							
52.	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлал /их эмч/, Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи/ био анагаах судлаач/ чиглэлээр	4.0 Суралцагч-дын төлбөр	Суралцагчдын элсэлт, төгсөлтийн тушаал, төгссөн эмч, мэргэжилтний тоо	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлал чиглэлээр 9 их эмч, Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи чиглэлээр 3 био-	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлалаар , Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи чиглэлээр төрөлжсөн мэргэжлийн сургалтыг	Эрүүл мэндийн сайдын А/533 тоот тушаалын дагуу 2022 оны намрын элсэлтээр элссэн төгсөлтийн дараах төрөлжсөн мэргэшлийн сургалтыг ЭМХТ-ийн захирлын А/14 тоот тушаалаар 03 сарын 31-ний өдөр төгсөлтийн шалгалт зохион байгуулж шалгалтын протоколыг ЭМХТ-д хүргэсэн.	100%

	төрөлжсөн мэргэшлийн сургалт зохион байгуулна.			анагаахын мэргэжилтэн, тус тус суралцаж төгссөн.	тус тус зохион байгуулсан байна.	Эрүүл мэндийн сайдын А/216 тоот тушаалаар Эмнэл зүйн цус сэлбэлт судлалын их эмчийн төрөлжсөн мэргэшлээр 3 эмч, Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи мэргэжлээр 1 Био-анагаахын мэргэжилтэн элсэн суралцаж 2023 оны 10 дугаар сарын 04- ний өдөр төгсөлтийн шалгалтыг зохион байгуулж ЭМХТ-д шалгалтын протоколыг хүргэсэн. 2023 оны 11 сарын 08-нд ЭМС-ын А/394 тоот тушаал гарч 4 гэрчилгээг баталгаажуулахаар ЭМХТ-д хүргүүлсэн.	
53.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологичийн /сувилагч/ мэргэжил дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулна.	4.0 Суралцагч- дын төлбөр	Суралцагчдын элсэлт, төгсөлтийн тушаал, төгссөн сувилагчийн тоо	Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологич чиглэлээр 3 сувилагч тус тус суралцаж төгссөн.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологичийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг зохион байгуулсан байна.	ЭМХТ-ийн захирлын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын А/09 дүгээр тушаалаар 2 сувилагч төгссөн. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 2023 оны 05 дугаар сарын 26-ний өдрийн ЭМХТ-ийн захирлын А/43 тоот тушаалаар 5 сувилагч элсэн суралцаж, ЭМХТ захирлын А/76 төгсөлтийн тушаалаар 4 сувилагч төгссөн.	100%
ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРЭГ:4. Байгууллагын хөгжил, ил тод байдлыг хангах							
Зорилт 4.1.1 Эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.							
54.	Цусны донорын тухай хуулийн төслийг боловсруулах ажлын хэсэгт ажиллана.	-	Цусны донорын тухай хууль	Цусны донорын тухай анхдагч хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдаж, шат шатны хэлэлцүүлэг хийгдсэн.	Хуулийн төслийг өргөн барьсан байна. Батлагдсан хуулийн дагуу зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажилласан.	Цусны донорын тухай анхдагч хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийг боловсруулан УИХ-ын Ажлын хэсэгт хүргүүлсэн. Засгийн газар, холбогдох яам, агентлагуудаас санал авч төсөлд тусгасан. D- Parliament.mn сайтад байршуулан олон нийтийн санал авч, 2022 оны 9 сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Засгийн газраас хуулийн төсөлд өгсөн санал, дүгнэлтийг нэгтгэн 2022 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр УИХ-ын Ажлын хэсгийн хурал, Эрүүл мэндийн яамны Удирдлагын зөвлөлийн хуралд тус тус танилцуулсан байна. Холбогдох ажлуудыг бүрэн хийсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөнд орсон “Цусны донорын тухай хуулийн төсөл”-ийг УИХ-ын бүрэн эрхийн дагуу бие даан санаачлан	90%

						боловсруулж, батлуулахаа УИХ-ын гишүүн уламжилсан болно.	
55.	Төвийн бүтэц үйл ажиллагааны стандартыг шинэчлэн боловсруулна.	1.0 Улсын төсөв	Шинэчлэн боловсруулсан стандартын төсөл	ЦССҮТ-ийн бүтэц, үйл ажиллагааны MNS 6674:2017 стандартыг мөрдөж байна.		Ерөнхий захирлын 2023 оны А/77 дугаар тушаалаар ЦССҮТ-ийн бүтэц, үйл ажиллагааны MNS 6674:2017 стандарт шинэчлэх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг ЦЧАБА-ны даргаар ахлуулсан 14 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулж ажилласан. Ажлын хэсэг Үндэсний болон Олон улсын жишигт нийцүүлэн стандартыг шинэчлэх төслийг боловсруулж байна.	2024 онд төлөвлөсөн
56.	Цусны донорын тухай хуультай уялдуулан байгууллагын дүрэм, бүтцийг шинэчлэн батлуулна.	-	Төвийн шинэчлэн батлуулсан бүтэц, дүрэм	2020 онд батлагдсан дүрэм, бүтцээр үйл ажиллагаа явуулж байна.		Цусны донорын тухай хуулийн төсөл боловсруулах, хэлэлцүүлэх, санал авах ажлуудыг бүрэн хийсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөнд орсон “Цусны донорын тухай хуулийн төсөл”-ийг УИХ-ын бүрэн эрхийн дагуу бие даан санаачлан боловсруулж, батлуулахаа УИХ-ын гишүүн уламжилсан болно. Цусны донорын тухай хууль батлагдахаар хуультай уялдуулан төвийн дүрэм, бүтцийг шинэчлэхээр төлөвлөж байна.	2024 онд төлөвлөсөн
57.	Үйл ажиллагаатай холбоотой журам заавруудыг шинэчлэх		Шинэчилсэн журам, заавар	2022 оны байдлаар төвийн үйл ажиллагааг зохицуулж буй 58 журамд үнэлгээ хийсэн.	Төвийн үйл ажиллагааг зохицуулж буй бүх журмуудыг шинэчлэн боловсруулж батлуулсан байна.	Нэгдсэн менежментийн тогтолцоонд шилжих хүрээнд төвийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж буй журам, стандарт үйл ажиллагааны зарим зааварт шинэчлэл хийсэн. Байгууллагын хэмжээнд нийт 1. Үйл явцын тодорхойлолт зураглал-9 2. Журам-70 3. Стандарт ажиллагааны заавар-81 4. Тоног төхөөрөмжийн ажлын заавар - 39 5. Ажлын заавар-60 6. Маягт-180	90%

						7. Хяналтын хуудас-36 тус тус мөрдөн хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	
58.	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчлэлтэй холбоотой дагалдаж гарах журмуудыг боловсруулж мөрдөх	-	Журмын хэрэгжилтийг хангаж авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан	Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр төлөвлөгөө, Сонгон шалгаруулалтын журам, Дасан зохицох хөтөлбөрийн журам, Цалин хөлсний журам, Шагнал, урамшлын журмыг боловсруулж баталсан.	Шинэчлэн батлагдсан Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр төлөвлөгөө, Сонгон шалгаруулалтын журам, Дасан зохицох хөтөлбөрийн журам, Цалин хөлсний журам, Шагнал, урамшлын журмыг хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.	Шинэчлэн батлагдсан Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр төлөвлөгөө, Сонгон шалгаруулалтын журам, Дасан зохицох хөтөлбөрийн журам, Цалин хөлсний журам, Шагнал, урамшлын журмыг хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Төвийн ажиллагсдад Ур чадварын нэмэгдэл олгох журмыг шинэчлэн баталсан. Засгийн газрын 240 дүгээр тогтоолын дагуу 6 ажилтны цалингийн зэрэглэлийг шинэчлэн А01 тушаалаар баталгаажуулсан. Төвийн хөдөлмөрийн дотоод журмыг шинэчлэх санал авч 2024 онд шинэчлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.	90%
59.	Эрүүл мэндийн улсын албаны тушаал, шийдвэр, төлөвлөгөөтэй уялдуулан төвийн гамшгийн үеийн ажиллах журам, төлөвлөгөөг шинэчлэн, бэлэн байдлыг хангаж ажиллах		Тодотгосон төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн хувь	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ЦССҮТ-ийн ажиллах журмыг 2021 оны А/17 тушаалаар шинэчлэн баталсан. ТУТ-ны төлөвлөгөөнд 3 удаа тодотгол хийсэн.	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ажиллах тодотгосон төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан байна.	ЦССҮТ-ийн Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг Чанарын менежмент, эрсдэлийн удирдлагын багаар эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэн тодотгол хийж БЗД-ийн Онцгой байдлын хэлтсээр шинэчлэн батлуулсан. ОБЕГ-ын даргын 2019 оны А/388 дугаар тушаалын дагуу БЗД-ийн Онцгой байдлын хэлтсээс чиглэл, мэдээлэл авч ажилласан. Тодотгосон төлөвлөгөө хэрэгжилт 100%. Төлөвлөгөөнд: - Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн удирдлага, зохион байгуулалтын бүдүүвч - Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн гишүүдийн гүйцэтгэх чиг үүрэг - Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн орон тооны бус бүлгийн тусгай үүрэг гүйцэтгэх бүлгүүдийн томилгоот бүрэлдэхүүний гүйцэтгэх чиг үүрэг - Байгууллагын эрсдэлийн менежмент	100%

						• Байгууллагын гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах 2023 оны төлөвлөгөө • Байгууллагын гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах 2023 оны төлөвлөгөө • Аюулгүй цэгт цугларах, нүүн шилжих арга хэмжээ • Гамшгийн үед байгууллагын ажилтан, албан хаагч, эд хөрөнгийг түр байранд нүүлгэн шилжүүлэх, тээвэрлэх арга хэмжээ • Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөө • Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвийн хээрийн эмнэлгийн бүдүүвч • Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн анги байгуулсан тушаал • Холбоо зарлан мэдээллийн схем • Гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн судалгаа • Төвийн ажиллагсдын авто тээврийн хэрэгслийн судалгаа • Улаанбаатар хотод газар хөдлөлтийн үеийн цус цуглуулалтын төлөвлөгөө • Ажлын зураг зэргийг шинэчлэн тусгаж албажуулсан.	
Зорилт 4.1.2. Мэдээ тайлан гаргах, нэгтгэх, дүн шинжилгээ хийнэ							
60	Статистик мэдээ тайланг хүлээн авч нэгтгэх, дүн шинжилгээ хийх тайлагнах	-	Үндсэн үйл ажиллагааны өдөр тутмын тоон мэдээ, сарын статистик үзүүлэлт, тайлан	Сар бүр статистик үзүүлэлт гаргаж дүн шинжилгээ хийж танилцуулдаг. Өдөр тутам үндсэн үйл ажиллагааны тоон мэдээ гаргаж мэдээлдэг.	Тогтмол гардаг статистик үзүүлэлт, тоон мэдээ, тайланд дүн шинжилгээ хийж , эрх бүхий байгууллагад хугацаанд нь тайлагнасан байна.	Цусны салбар төвүүдээс батлагдсан маягтаар 2022 оны үйл ажиллагааны тайланг хүлээн авч нэгтгэн, дүн шинжилгээ хийж, ЭМХТ-д тайлангийн хугацаанд хүргүүлж, А үнэлгээ авсан.	100%

61.	Шийдвэр гаргагчийг нотолгоонд суурилсан бодит мэдээллээр хангана.	-	Боловсруулсан мэдээлэл, тайлан	ЭМЯ, удирдлагыг шийдвэр гаргахад шаардагдах мэдээлэл, тайлангаар тогтмол ханган ажилладаг.	ЭМЯ, эрх бүхий байгууллага, удирдлагыг шийдвэр гаргахад нотолгоонд суурилсан бодит мэдээлэл тайлангаар тогтмол ханган ажилласан байна.	Цусны албаны сүүлийн 5 жилийн үндсэн үзүүлэлтийг нэгтгэн баяжуулж “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2022” эмхэтгэлд 2022 оны онцлох үйл ажиллагааны хамт хэвлүүлсэн. Цусны албаны үндэсний семинарт тайлан мэдээ гаргалт, сайжруулах зөвлөгөөг танилцуулж мэргэжил арга зүйгээр хангасан. Цусны албаны үйл ажиллагааны статистик үзүүлэлтийн 2013-2022 оны дэлгэрэнгүй нэгтгэл гаргаж, мэдээний бүртгэлийн санг баяжуулсан. 2023 онд сарын бүрийн статистик мэдээг гарган, дүн шинжилгээ хийж, ажиллагсад болон удирдлагыг мэдээллээр тогтмол хангасан. Өдөр тутмын статистик тоон мэдээ гаргаж төвийн дотоод группэд байршуулж мэдээллийн шуурхай ил тод байдлыг хангаж, шийдвэр гаргах боломжоор бүрэн хангасан. Уламжлал болгон зохион байгуулдаг эрдэм шинжилгээний ХХ бага хуралд “ЦССҮТ-ийн цус цусан бүтээгдэхүүний зардлыг тооцсон дүн” Цусны албаны 2013-2022 оны үйл ажиллагааны үндсэн үзүүлэлтийг харьцуулсан судалгаа сэдвээр хамтарсан илтгэл хэлэлцүүлсэн. Нийтэд мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж https://donor.mohs.mn/web/?p=6565 хаягт тогтмол байршуулсан.	100%
Зорилт 4.1.3. Төвийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийг сайжруулж, эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.							
62.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулж, мөрдөнө.	4.0 Улсын төсөв	Шинэчлэн батлуулсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг	2019 онд Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг анх боловсруулж хэрэгжүүлсэн.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлсэн байна.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг шинэчлэн боловсруулах санхүүжилтийг 2022 оны давсан орлогоос шийдвэрлэж, ХАА-ны төлөвлөгөөнд тусгаж хуулийн дагуу шийдвэрлэсэн. Хараат бус аудиторууд, нягтлан бодогч, захирлуудын холбоо ТББ-тай	100%

						2023 оны 06 сарын 21-ний өдрийн 23/10 тоот гэрээ байгуулан “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг”-ийг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлсэн.	
63.	Санхүүгийн тайланд дүн шинжилгээ хийж удирдлагыг мэдээллээр хангана.	-	Тайланд хийсэн дүн шинжилгээ	-	Санхүүгийн тайланд дүн шинжилгээ хийж удирдлагыг мэдээллээр хангах, байгууллагын үр ашгийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авч ажилласан байна.	2023 онд Санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг сайжруулах төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг хангаж ажилласан. 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт авсан.	90%
Зорилт 4.1.4. Байгууллагын үйл ажиллагаанд шаардлагатай техник, тоног, төхөөрөмжийн шалгалт тохируулга баталгаажилтыг тогтмол хийлгэнэ.							
64.	Эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлийг үе шаттай хийх	38.0 Улсын төсөв	Шинэчилсэн тоног төхөөрөмжийн тоо	2016-2019 онд Эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмж, тавилгын иж бүрэн шинэчлэл хийсэн.	Жил бүрийн төсөвт шаардлагатай эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмжийн төсвийг тусган шийдвэрлүүлж, тоног төхөөрөмж ийн шинэчлэлийг үе шаттай хийсэн байна.	Ашиглалтын хугацаа дууссан, эвдрэл гэмтэлтэй эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх төслийг жил бүр төсөвт тусгадаг боловч шийдвэрлэгдэхгүй байна.	30%
65	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдал, хэвийн үйл үйл ажиллагааг ханган, мэргэжлийн байгууллагаар шалгалт, тохируулга, баталгаажуулалт тогтмол хийлгэх	38.0 Улсын төсөв	Шалгалт тохируулга, баталгаажуулалт , Засвар үйлчилгээ хийсэн удаа	2022 онд тоног төхөөрөмжийн баталгаажуулалт 8, багаж хэрэгслийн шалгалт тохируулга 39 удаа хийлгэсэн. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид 7 удаагийн төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээ хийсэн.	Жил бүр эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ шалгалт тохируулга, баталгаажуулалтыг бүрэн хийж үйл ажиллагааны хэвийн байдлыг хангаж ажилласан байна.	Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 249 дугаартай “Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт тохируулга хийх” журмын дагуу төвийн хэмжээнд ашиглагдаж байгаа Электрон Жин-1, Температур, чийгшил хэмжигч-1, Автоклав монометр-1, Жингийн туухай-1, Механик, даралтын аппарат-5 Пепитик-9 Цусны жин-30 Аналитик жин-1 Биеийн өндөр жин хэмжигч нийт 53 ширхэг хэмжих хэрэгслийг мэргэжлийн байгууллагаар шалгалт тохируулга, баталгаажуулалт хийлгэсэн. Төвийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг сар болгон үзлэг, засвар үйлчилгээ хийж техникийн ашиглалтын паспортод тэмдэглэл хөтөлж хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, төлөвлөгөөний биелэлт 100% хэрэгжсэн.	100%

СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ НЭГТГЭСЭН:
ЗАХИРГАА, МАРКЕТИНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГА

Ч.БАТБОЛД